

การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของ
สมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด
จังหวัดชลบุรี

นายสวาท สุขประเสริฐ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2553

**An Analysis of Cost and Benefit of Free Pesticide Cabbage Production of
Agricultural Nature Cooperatives Ltd. Members at Wat at Yansangwararam
Chonburi Province**

Mr. Sawat Sookprasert

An Independent Study submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives
School of Agricultural Extension and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2010

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

ชื่อและนามสกุล นายสวาท สุขประเสริฐ

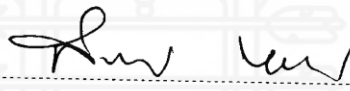
แขนงวิชา สหกรณ์

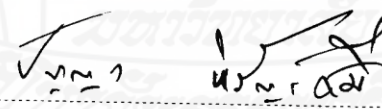
สาขาวิชา ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

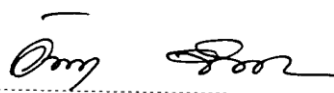
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2554

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิญญา หิรัญรัตมี)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา จิตตลดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

ผู้ศึกษา นายสวาท สุขประเสริฐ **รหัสนักศึกษา** 2529000057 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น **ปีการศึกษา** 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรีมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี (2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี (3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ในการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากรายงานกิจการประจำปีของสหกรณ์ ระเบียบข้อบังคับของสหกรณ์ เอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนที่สมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ดำเนินการมาแล้ว 6 ปี สหกรณ์มีผลการดำเนินงานที่มีกำไรทุกปี ในปี 2551 มีกำไร 9,473.62 บาท ปี 2552 มีกำไร 35,366.57 บาท และ ปี 2553 มีกำไร 16,311.31 บาท จากขาย/บริการ ผลกำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจการให้สมาชิกถือหุ้นเป็นรายเดือน การรับฝากเงินจากสมาชิก การให้เงินกู้แก่สมาชิก และการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย 2) ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี พบว่าสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์มีต้นทุนการผลิตไร่ละ 25,000 บาท และคำนวณเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัมแล้วพบว่าการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีต้นทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.62 บาท จากต้นทุนทั้งหมด แบ่งเป็นค่าแรงงาน จำนวน 20,000 บาท ค่ารถไถพรวน จำนวน 2,000 บาท ค่าปุ๋ย จำนวน 2,000 บาท และค่าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ จำนวน 1,000 บาท การผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีผลผลิตไร่ละ 1,600 กิโลกรัม สมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษขายผลผลิตได้ราคา กิโลกรัมละ 20 บาท มีรายได้ไร่ละ 32,000 บาท และมีกำไรสุทธิไร่ละ 7,000 บาท 3) การผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษสมาชิกควรได้รับการอบรมที่ให้ความสำคัญกับความอุดมสมบูรณ์ของดินเพราะการใช้ประโยชน์ที่ดินปีละหลาย ๆ ครั้ง ทำให้ดินเสื่อมโทรม ดังนั้นเพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และเป็นการเกษตรที่ยั่งยืนควรให้ความรู้และสนับสนุนให้สมาชิกเกษตรกรใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ ในปริมาณที่สัมพันธ์กับผลผลิตที่ออกจากรไร่

คำสำคัญ ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรีฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น และรองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา หิรัญรัมย์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำการวิจัยครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด และสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ โดยการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ และองค์กรต่างๆ ที่นำเสนอข้อมูลไว้บนเว็บไซต์ ทำให้สะดวกต่อการค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อทำการวิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครอบครัว เพื่อนนักศึกษา เพื่อนร่วมงาน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิจัยในครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจจนบรรลุเป้าหมายในการทำวิจัย และหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทั่วไป

สวาท สุขประเสริฐ
มิถุนายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิด	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
ข้อจำกัดในการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
บริบทจังหวัดชลบุรี	5
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร	9
สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถีสวรราราม วรมหาวิหาร จำกัด	13
แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
วิเคราะห์สภาพทั่วไป	31

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์.....	33
ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์.....	35
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	37
สรุปผล.....	37
อภิปรายผล.....	38
ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม.....	40
ภาคผนวก.....	42
ก แบบฟอร์มต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน.....	43
ข ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์การเกษตรเจดีย์ ปี 2550.....	45
ประวัติผู้ศึกษา.....	47

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ผลการดำเนินงานปี 2551-2553.....	32
ตารางที่ 4.2 ค่าใช้จ่ายในการลงทุนปลูกกะหล่ำปลี.....	33
ตารางที่ 4.3 รายได้จากการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ.....	34

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ภาพที่ 2.1 แผนที่จังหวัดชลบุรี.....	7
ภาพที่ 2.2 สำนักงานสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถึญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด.....	47
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างฝ่ายบริหาร.....	15

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด เริ่มก่อตั้งและจดทะเบียน เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548 สำนักงานเลขที่ 107 หมู่ที่ 6 ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ชาวบ้านที่อยู่บริเวณพื้นที่ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร มีอาชีพปลูกผักสวนครัว กว๊วยไม้ และมันสำปะหลัง กลุ่มชาวบ้านได้รวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรจำนวนมาก ในพื้นที่ อำเภอบางละมุง ที่มีอาชีพปลูกผักส่งขายตลาดเมืองพัทยา และส่งตามโรงแรมใหญ่ๆ รอบบริเวณ เมืองพัทยา ในปี 2548 ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกร วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีบทบาทเป็นสถานที่ฝึกอบรมเยาวชนเกษตรกร ภายในบริเวณวัด โดยมีสำนักงานบริหารการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดูแล มีภารกิจในการศึกษาทดลองวิจัยด้านเกษตรธรรมชาติ ฝึกอบรม สาธิต และเผยแพร่ด้านเกษตรธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านเกษตรธรรมชาติให้แก่ประชาชนที่สนใจทั่วไป

กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ จึงอาศัยการรับรองมาตรฐานเกษตรธรรมชาติของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ในการดูแลสมาชิกเกษตรกร ที่ผ่านการอบรมเกษตรธรรมชาติจากศูนย์ฝึก และพัฒนาอาชีพเกษตรกรวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร เพื่อให้สมาชิก สามารถนำไปรับประกันผลผลิตที่นำไปจำหน่ายในท้องตลาดได้ว่าเป็นผลผลิตที่ผลิตด้วยวิถีธรรมชาติซึ่งนับเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตของเกษตรกร และยังทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในการเลือกซื้อหาผลผลิตที่ปลอดภัยจากการใช้สารเคมี

พืชผักเป็นอาหารหลักในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ผักชนิดหนึ่งที่เป็นที่นิยมบริโภคกันมากคือกะหล่ำปลีซึ่งเป็นผักตระกูลกะหล่ำชนิดหนึ่งนิยมบริโภคกันมาตั้งแต่สมัยโบราณชอบอากาศเย็น ใช้ปรุงอาหารได้หลายชนิด นิยมบริโภคทั้งในรูปผักสด ผักสุก และผักดอง เป็นผักที่ต้องการธาตุอาหารจำเป็น และมีโรคพืชและศัตรูรบกวนมากต้องใส่ปุ๋ยเคมี ฉีดพ่นสารเคมีเพื่อให้การเจริญเติบโตและป้องกัน โรค และกำจัดศัตรูพืชในกระบวนการผลิตจึงถูกมองว่าเป็นผักที่มีสารพิษตกค้าง

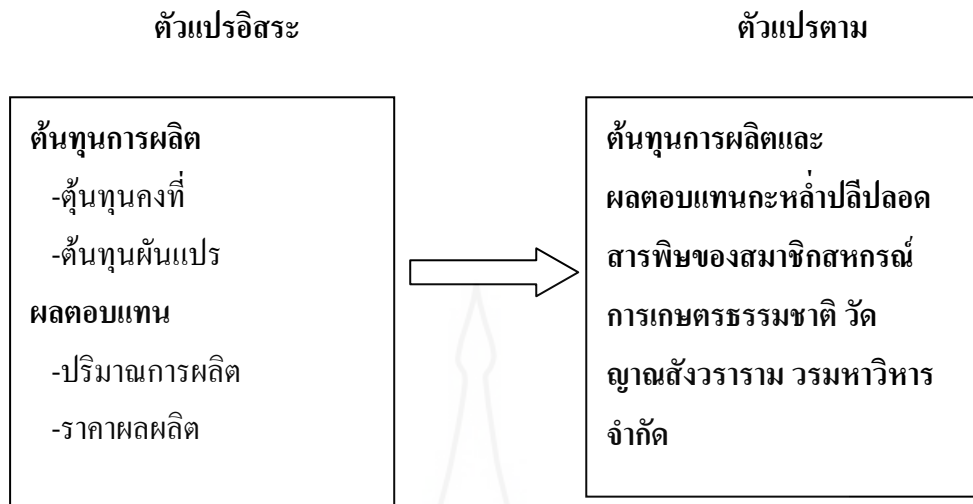
สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ได้เล็งเห็นความสำคัญของสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตรจึงสนับสนุนให้กลุ่มเกษตรกรหันมาปลูกพืชผักปลอดสารพิษ มีการปลูกพืชให้เจริญเติบโตด้วยวิธีธรรมชาติและหันมาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยอินทรีย์ และสารสกัดจากพืชและสัตว์แทนการใช้สารเคมี โดยมีเป้าหมายคือลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ที่ปลูกกะหล่ำปลียังไม่มีการศึกษาในเรื่องของต้นทุนและผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับในการปลูกกะหล่ำปลีของสมาชิกและมีจุดคุ้มทุนในการผลิตระดับใด จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษในครั้งนี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี
- 2.2 เพื่อศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะเกษตรกรสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม - พฤษภาคม 2554

5. ข้อยกเว้นของการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยและการค้นคว้าวิจัยมีเวลาจำกัดส่งผลต่อการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผล

6. นิยามศัพท์

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

6.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ผู้ประกอบอาชีพปลูกกะหล่ำปลี อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

6.3 กะหล่ำปลีปลอดสารพิษ หมายถึง กะหล่ำปลีที่ได้จากการผลิตที่ใช้สารอินทรีย์ และหลีกเลี่ยงสารเคมี หรือสารสังเคราะห์ต่าง ๆ ในทุกขั้นตอนการผลิต และควบคุมไม่ให้ปริมาณสารพิษตกค้างในผลผลิตสูงเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพผู้บริโภค

6.4 ต้นทุนการผลิต หมายถึง ต้นทุนในการผลิตกะหล่ำปลีตั้งแต่เริ่มกระบวนการ ผลิตจนถึงสิ้นกระบวนการ ประกอบด้วย ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปรและค่าใช้จ่ายในการผลิต

6.5 การลงทุน หมายถึง การลงทุนในการผลิตกะหล่ำปลี

6.6 ผลตอบแทน หมายถึง รายได้ที่ได้จากการจัดจำหน่ายผลผลิตกะหล่ำปลี ประกอบด้วยปริมาณผลผลิตและราคาผลผลิตกะหล่ำปลี

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 สมาชิกสหกรณ์ได้ทราบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ เพื่อนำไปปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7.2 สมาชิกสหกรณ์ทราบปัญหาและอุปสรรคของต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ

7.3 ผู้สนใจทั่วไปสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการธุรกิจสหกรณ์

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. บริบทจังหวัดชลบุรี
2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร
3. สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด
4. แนวคิดเกี่ยวกับกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทจังหวัดชลบุรี

จังหวัดชลบุรี เป็นดินแดนที่ปรากฏขึ้นมาในหน้าประวัติศาสตร์ตั้งแต่สมัยทวารวดี ขอม และสุโขทัย แต่เดิมเป็นเพียงเมืองเกษตรกรรมและชุมชนประมงเล็กๆหลายเมืองกระจัดกระจายกันอยู่ห่างๆ โดยในทำเนียบศักดิ์คินาหัวเมืองสมัยอยุธยากำหนดให้ชลบุรีเป็นเมืองชั้นจัตวา ส่วนแผนที่ไตรภูมิก็มีชื่อตำบลสำคัญของชลบุรีปรากฏอยู่ เรียงจากเหนือลงใต้ คือ เมืองบางทราย เมืองบางปลาสร้อย เมืองบางพระเรือ (ปัจจุบันคือบางพระ) และเมืองบางละมุง แม้ว่าจะเป็นเพียงเมืองเล็กๆ แต่ก็อุดมไปด้วยทรัพยากรทั้งบนบกและในทะเล มีการทำไร่ ทำนา ทำสวน และออกทะเลมาแต่เดิม นอกจากนี้ยังมีการติดต่อกับชาวจีนที่ล่องเรือสำเภาเข้ามาค้าขายกับกรุงสยาม ด้วย

ดินแดนที่เรียกว่าจังหวัดชลบุรี มีผู้คนอาศัยอยู่มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แล้ว คือสามารถย้อนไปได้จนถึงยุคหินขัด เช่น บริเวณที่ลุ่มริมฝั่งแม่น้ำพานทองเคยมีมนุษย์ยุคหินใหม่อาศัยอยู่ โดยชนกลุ่มนี้นิยมใช้ขวานหินขัดเพื่อการเก็บหาถ้ำไต้ รวมถึงใช้ลูกปัดและกำไล ภาชนะเครื่องปั้นดินเผาซึ่งมีลายที่เกิดจากการใช้เชือกทาบลงไปขณะดินยังไม่แห้ง นอกจากนี้ยังพบเศษอาหารทะเลพวกหอย ปู และปลาอีกด้วย เมื่อปี พ.ศ. 2522 ได้มีการขุดสำรวจที่ตำบลพนมดี อำเภอพนมสนิคม พบร่องรอยของชุมชนโบราณก่อนประวัติศาสตร์โคกพนมดี ทำให้สันนิษฐานได้ว่าภายในเนื้อที่ 4,363 ตารางกิโลเมตรของชลบุรี อดีตเคยเป็นที่ตั้งเมืองโบราณที่มีความรุ่งเรืองถึง 3

เมือง ใต้แก่ เมืองพระรถ เมืองศรีพโล และ เมืองพญาแร่ โดยอาณาเขตของ 3 เมืองนี้รวมกันเป็น จังหวัดชลบุรีในปัจจุบัน

1.1 ขนาดที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดชลบุรีตั้งอยู่ในภาคตะวันออกของประเทศไทย หรือริมฝั่งทะเลตะวันออกของอ่าวไทย ประมาณเส้นรุ้งที่ 12 องศา 30 ลิปดา-13 องศา 43 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 45 ลิปดา-101 องศา 45 ลิปดาตะวันออก ระยะทางจากกรุงเทพมหานครตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (ถนนสายบางนา-ตราด) รวมระยะทางประมาณ 81 กิโลเมตร นอกจากนี้ยังมีเส้นทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 หรือ Motorway (กรุงเทพฯ-ชลบุรี) ระยะทาง 79 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 45 นาทีเท่านั้น

จังหวัดชลบุรีมีพื้นที่ทั้งสิ้น 2,726,875 ไร่ (4,363 ตารางกิโลเมตร) คิดเป็นร้อยละ 0.85 ของพื้นที่ประเทศไทย (พื้นที่ของประเทศไทยประมาณ 320,696,875 ไร่ หรือ 513,115 ตารางกิโลเมตร)

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ 92 ตำบล 687 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 9 แห่ง เทศบาลตำบล 29 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 58 แห่ง และมีรูปแบบการปกครองพิเศษ 1 แห่ง คือ เมืองพัทยา แยกจากการปกครองของอำเภอบางละมุง เนื่องจากเป็นเมืองท่องเที่ยวระดับนานาชาติ ซึ่งมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว

อำเภอทั้ง 11 ของจังหวัดชลบุรี ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอพนัสนิคม อำเภอพานทอง อำเภอบ้านบึง อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะจันทร์ อำเภอปอทอง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอสัตหีบ และอำเภอเกาะสีชัง

ภาพที่ 2.1 แผนที่ของจังหวัดชลบุรี

ที่มา : <http://www.chonburi.go.th>

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดชลบุรีมีการผสมผสานกันมากถึง 5 แบบ ทั้งที่ราบลูกคลื่นและเนินเขา ที่ราบชายฝั่งทะเล ที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง พื้นที่สูงชันและภูเขา รวมถึงเกาะน้อยใหญ่อีกมากมาย ที่ราบลูกคลื่นและเนินเขาของชลบุรี พบได้ทางด้านตะวันออกของจังหวัด ในเขตอำเภอบ้านบึง พนัสนิคม หนองใหญ่ ศรีราชา บางละมุง สัตหีบ และบ่อทอง พื้นที่นี้มีลักษณะสูงๆ ต่ำๆ คล้ายลูกกระพรวน ปัจจุบันพื้นที่นี้ส่วนใหญ่ถูกใช้ไปในการปลูกมันสำปะหลัง สำหรับที่ราบชายฝั่งทะเล นั้นพบตั้งแต่ปากแม่น้ำบางปะกง ถึงอำเภอสัตหีบ เป็นที่ราบแคบๆ ชายฝั่งทะเล มีภูเขาลูกเล็กๆ สลับเป็นบางตอน ถัดมาคือ พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง มีลำน้ำ

คลองหลวงยาว 130 กิโลเมตร ต้นน้ำอยู่ที่อำเภอป่องทองและอำเภอบ้านบึง ผ่านพนัสนิคม ไปบรรจบเป็นคลองพานทองไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกง โดยดินตะกอนอันอุดมสมบูรณ์จากการพัฒนาของแม่น้ำบางปะกงนี้เอง ได้ก่อให้เกิดที่ราบลุ่มเหมาะสมต่อการเกษตรกรรม ส่วน พื้นที่สูงชันและภูเขา นั้น อยู่ตอนกลางและด้านตะวันออกของจังหวัด ตั้งแต่อำเภอเมืองฯ บ้านบึง ศรีราชา หนองใหญ่ และบ่อทอง ที่อำเภอศรีราชานั้นเป็นต้นน้ำของอ่างเก็บน้ำบางพระ แหล่งน้ำอุปโภคบริโภคหลักแห่งหนึ่งของชลบุรี

จังหวัดชลบุรีมีชายฝั่งทะเลยาวถึง 160 กิโลเมตร ภูเขาแห่งคดโค้งสวยงาม เกิดเป็นหน้าผาหิน หาดทรายทอดยาว ป่าชายเลน ป่าชายหาด ฯลฯ ซึ่งอ่าวหลายแห่งสามารถพัฒนาไปเป็นท่าจอดเรือกำบังคลื่นลมได้เป็นอย่างดี อาทิ ท่าจอดเรือรบที่อำเภอสัตหีบ เป็นต้น สำหรับเกาะสำคัญมีอยู่ไม่น้อยกว่า 46 เกาะ เช่น เกาะสีชัง เกาะค้างคาว เกาะรีน เกาะไม้ เกาะลอย เกาะล้าน เกาะครก เกาะสาก เกาะขาม เกาะแสมสาร และเกาะครามที่อยู่ในเขตทหารเรือของอำเภอสัตหีบ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์และอนุบาลเต่าทะเลที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ของไทย เป็นต้น โดยเกาะเหล่านี้ทำหน้าที่เป็นปราการธรรมชาติ ช่วยป้องกันคลื่นลม ทำให้ชลบุรีไม่ค่อยมีคลื่นขนาดใหญ่ต่างจากจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งมักมีคลื่นใหญ่กว่า ด้วยเหตุนี้เองชายฝั่งของชลบุรีจึงเต็มไปด้วยท่าจอดเรือประมง และเหมาะแก่การสร้างท่าจอดเรือพาณิชย์ขนาดใหญ่ อาทิ ท่าเรือแหลมฉบัง เป็นต้น

ภูมิประเทศอันหลากหลายดังกล่าวหล่อหลอมให้ชลบุรีสามารถพัฒนากิจกรรมต่างๆได้อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การพาณิชย์ การท่องเที่ยว และการคมนาคมที่สะดวกสบาย

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดชลบุรีมีลักษณะอากาศแบบมรสุมเขตร้อน (Tropical Climate) โดยได้รับอิทธิพลจากทั้งลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือระหว่างเดือน พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ส่งผลให้จังหวัดชลบุรีมีฤดูกาลแตกต่างกันอย่างชัดเจน 3 ฤดู ได้แก่

ฤดูร้อน เดือนมีนาคม-เดือนพฤษภาคม อากาศค่อนข้างอบอ้าว แต่ไม่ถึงกับร้อนจัด

ฤดูฝน เดือนสิงหาคม-เดือนตุลาคม มีฝนตกกระจายทั่วไป โดยมีกตกหนักในเขตป่าและภูเขา

ฤดูหนาว เดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ อากาศไม่หนาวจัด ทว่าเย็นสบาย ท้องฟ้าสดใส ปลอดโปร่ง และมีแดดตลอดวัน นับเป็นช่วงเวลาซึ่งชายหาดจะคึกคักไปด้วย

นักท่องเที่ยว ส่วนภาคเกษตรในฤดูนี้เป็นเวลาที่ค่อนข้างแล้ง เพราะฝนทิ้งช่วงหลายเดือน (<http://www.chonburi.go.th> สืบค้นวันที่ 3 มิถุนายน 2554)

2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตร

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2550 : 25) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “สหกรณ์” ในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ความหมายของสหกรณ์ “สหกรณ์” (Cooperatives) คือองค์การของบุคลากร ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตยเพื่อสนองความต้องการ (อันจำเป็น) และความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

2.1.2 ความหมายของ “คุณค่าของสหกรณ์” (Cooperative Values) สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย และความเป็นเอกภาพ ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยเจริญรอยตามขนบธรรมเนียมของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

2.1.3 ความหมายของ “อุดมการณ์สหกรณ์” (Cooperative Ideology) คือความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

2.1.4 ความหมายของ “หลักการสหกรณ์” (Cooperative Principles) คือแนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ คือ

- หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง
- หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย
- หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก
- หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ
- หลักการที่ 5 การให้การศึกษาศึกษาฝึกอบรม และสารสนเทศ
- หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์
- หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน

2.1.5 ความหมายของ “วิธีการสหกรณ์” (Cooperative Practices) วิธีการสหกรณ์ คือ ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมโดยใช้หลักการสหกรณ์

2.1.6 ประเภทของสหกรณ์ ภายใต้กฎกระทรวงที่กำหนดประเภทของสหกรณ์ ที่ จะรับจดทะเบียน พ.ศ. 2548 ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 จะแบ่งประเภทของ สหกรณ์ในประเทศไทยออกได้เป็น 7 ประเภทคือ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งสหกรณ์ที่ผู้ศึกษาได้ นำมาศึกษาวิจัยคือสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร (Agricultural co-operative) เป็นสหกรณ์ที่มีสมาชิก ประกอบด้วยเกษตรกร ลักษณะการดำเนินงานเป็นแบบเอนกประสงค์ ดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร การตลาด การส่งเสริม การเกษตร เป็นต้น โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตรแบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ สหกรณ์ขั้นปฐม (เป็นสหกรณ์ระดับท้องถิ่นครอบคลุมอาณาเขตทั้งอำเภอ) ชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัดและชุมนุม สหกรณ์ระดับชาติ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

ความหมายและประวัติของสหกรณ์การเกษตร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2550 : 39) สหกรณ์การเกษตร คือ องค์การที่ผู้ประกอบ อาชีพทางการเกษตรรวมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ตาม กฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิก ดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ ของสมาชิกให้ดีขึ้น

ประวัติสหกรณ์การเกษตร ได้มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นที่ อำเภอเมือง จังหวัด พิษณุโลก ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้” ได้รับการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์แรก เมื่อ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 หลังจากนั้นได้มีการจัดตั้งสหกรณ์หาทุนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งเมื่อมี การตราพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2511 จึงได้ทำการควบสหกรณ์หาทุนหลาย ๆ สหกรณ์เข้าเป็น สหกรณ์การเกษตรระดับอำเภอ เพื่อให้มีขนาดธุรกิจขนาดใหญ่ขึ้น สามารถบริการแก่สมาชิก ได้มากขึ้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์การเกษตรมีวัตถุประสงค์ในการ ดำเนินการดังนี้

1. ให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร
2. จัดหาวัสดุการเกษตร และสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่าย

3. จัดหาตลาดจำหน่ายผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของสมาชิก
4. รับฝากเงิน
5. จัดบริการและบำรุงที่ดิน
6. ส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรแผนใหม่
7. ให้การศึกษาอบรมทางสหกรณ์

ประเภทของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1. สหกรณ์ขั้นปฐมหรือสหกรณ์ระดับท้องถิ่น เป็นสหกรณ์ที่มีแดนดำเนินการคลุมหนึ่งอำเภอและให้ทำหน้าที่เป็นสหกรณ์อเนกประสงค์
2. สหกรณ์ขั้นมัธยมหรือชุมนุมสหกรณ์ระดับจังหวัด เป็นสหกรณ์ซึ่งจัดตั้งโดยสหกรณ์ขั้นปฐมอย่างน้อย 3 สหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น การเงิน การขาย การซื้อ และการแปรรูป เป็นต้น
3. สหกรณ์ขั้นยอดหรือชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติ เป็นองค์การที่ทำธุรกิจด้านการตลาดการจัดหาสินค้าของผู้ผลิตและผู้บริโภค และเป็นคลังสินค้าให้แก่สหกรณ์

ลักษณะการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรมีการดำเนินธุรกิจและจำแนกตามประเภทธุรกิจ ดังนี้

1. ธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง การจ่ายเงินให้สมาชิกกู้ยืมตามระเบียบและหลักเกณฑ์การกู้เงินของสหกรณ์ โดยแบ่งเป็นเงินกู้ระยะสั้นไม่เกิน 1 ปี และระยะปานกลางระหว่าง 3-5 ปี

รายได้ของธุรกิจสินเชื่อ คือ ดอกเบี้ยรับ ส่วนต้นทุน คือ ดอกเบี้ยจ่าย หรือต้นทุนของเงินที่สหกรณ์ ได้มาจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ แล้วนำมาให้สมาชิกสหกรณ์กู้ต่อ ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าเล็กน้อย ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยที่ได้รับจากสมาชิก กับดอกเบี้ยที่จ่ายให้แหล่งเงินทุนก็คือกำไรขั้นต้นของธุรกิจเครดิตก่อนหักค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจสินเชื่อ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเฉพาะของธุรกิจประเภทนี้อันได้แก่

- ค่าเผื่อหนี้สูญ หมายถึง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้เงินให้กู้ประเภทต่าง ๆ ที่ค้างนานและไม่สามารถเรียกเก็บได้ ต้องตัดเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงวดระยะเวลาบัญชีนั้น ๆ
- ค่าเผื่อหนี้สูญ-ดอกเบี้ยค้างรับ หมายถึง ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของดอกเบี้ยค้างรับที่ค้างชำระนาน
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่น ๆ เฉพาะธุรกิจ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้ ค่าใช้จ่ายสอบทานหนี้ ฯลฯ

2. ธุรกิจการซื้อ หมายถึง สหกรณ์จัดหาหรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตรหรือสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

รายได้ของการดำเนินธุรกิจประเภทนี้ ได้มาจากการขายปุ๋ย ขายยาปราบศัตรูพืช และค่าขายสินค้าประเภทอื่นตามความต้องการของสมาชิก

ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการซื้อ หมายถึง ต้นทุนและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวข้องกับ การจัดหาสินค้าและวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ค่าซื้อวัสดุ สินค้าส่งคืน ส่วนลดรับ ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้า ฯลฯ

3. ธุรกิจรวบรวมผลผลิต เกิดจากการที่สหกรณ์ทำการรวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกลำมาขายหรือแปรรูปขาย เพื่อให้ได้ราคาดี ในกรณีที่สหกรณ์ไม่ได้ทำการแปรรูปผลผลิต หากแต่จำหน่ายไปตามสภาพที่รับซื้อจากสมาชิก เช่น ข้าวเปลือก ข้าวโพด ถั่วเขียว อ้อย ฯลฯ การรวบรวมต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการซื้อ แต่ถ้าสหกรณ์ทำการแปรรูปผลผลิต เช่น รับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาเพื่อมาสีเป็นข้าวสาร ฯลฯ การรวบรวมต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการขายจะแตกต่างกันไปเพราะจะต้องคำนึงถึงต้นทุนในการแปรรูปผลผลิตเหล่านั้นด้วย

รายได้จากธุรกิจประเภทนี้ คือ ค่าขายผลผลิตต่าง ๆ ของสมาชิก และขายผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปแล้ว เช่น ขายข้าวเปลือก ขายข้าวสาร

ต้นทุนและค่าใช้จ่ายในธุรกิจการขายโดยไม่มีการแปรรูป ได้แก่ ค่าซื้อผลผลิต ค่าใช้จ่ายในการซื้อผลผลิต ค่าใช้จ่ายในการขาย

ส่วนธุรกิจการขายที่มีการแปรรูป จะต้องคำนวณ ต้นทุนการผลิต ได้แก่ วัตถุดิบ แรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิตเข้าไว้ด้วย

4. ธุรกิจการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เกิดจากสหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการเผยแพร่และส่งเสริมการเกษตร เช่น จัดหาเครื่องทุ่นแรงที่ใช้ในการประกอบ การเกษตร ได้แก่ รถไถนา เครื่องสูบน้ำ ฯลฯ ให้บริการปรับพื้นที่ ขยายพันธุ์สัตว์ ฯลฯ

รายได้เกิดจากค่าบริการต่าง ๆ ในการให้บริการต่าง ๆ สหกรณ์จะคิดค่าบริการพอสมควร จากสมาชิก เช่น ค่าบริการสูบน้ำ ค่าบริการปรับพื้นที่ บุกเบิกที่ดิน สูบน้ำบำรุงพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เป็นต้น

ส่วนต้นทุนในการให้บริการจะรวบรวมตามที่เกิดขึ้นจริง เช่น ค่าใช้จ่ายแปลงสาธิต ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักรกล ค่าเสื่อมราคา ฯลฯ

นอกจากสหกรณ์จะมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากธุรกิจหลัก 4 ธุรกิจแล้ว สหกรณ์อาจจะมีรายได้และค่าใช้จ่ายจากทางอื่นที่ไม่จัดอยู่ในรายได้และค่าใช้จ่ายของธุรกิจหลักทั้ง 4 ธุรกิจ ดังกล่าวมาแล้ว เช่น รายได้จากค่าธรรมเนียมสมาชิก รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร รายได้ผลตอบแทน

จากลงทุนถือหุ้น รายได้เบ็ดเตล็ด เงินเดือน ค่าเครื่องเขียน แบบพิมพ์ ค่าเสื่อมราคา ค่าบำเหน็จ
เจ้าหน้าที่ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด ฯลฯ

ทุนของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรจะได้ทุนเพื่อเป็นทุนดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ สหกรณ์
โดยวิธีต่าง ๆ คือ

จากสมาชิก ได้แก่ ค่าหุ้นจากสมาชิก เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ
สมาชิก

จากสหกรณ์เอง ได้แก่ การสะสมเงินสำรองและทุนต่าง ๆ จากกำไรประจำปีของ
สหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

จากสถาบันทางการเงิน ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ทางราชการ
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ

3. สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด เริ่มก่อตั้งและจด
ทะเบียน เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548 สำนักงานเลขที่ 107 หมู่ที่ 6 ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ
จังหวัดชลบุรี ชาวบ้านที่อยู่บริเวณพื้นที่ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร มีอาชีพปลูกผักสวนครัว
กล้วยไม้ และมันสำปะหลัง กลุ่มชาวบ้านได้รวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรจำนวนมาก ในพื้นที่
อำเภอบางละมุง ที่มีอาชีพปลูกผักส่งขายตลาด เมืองพัทยา และส่งตามโรงแรมใหญ่ๆ รอบบริเวณ
เมืองพัทยา

ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด มีจำนวน
สมาชิกทั้งสิ้น 157 ราย มีการดำเนินงานดังนี้

1. ธุรกิจรับฝาก มีเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวน 127,452.97 บาท
2. ธุรกิจสินเชื่อ ดำเนินธุรกิจสินเชื่อในการจ่ายเงินกู้ทุกประเภท จำนวน 875,000 บาท
3. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ได้ดำเนินธุรกิจจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคมาจัด
จำหน่ายแก่สมาชิก จำนวน 297,655 บาท
4. แหล่งเงินทุนของสหกรณ์ มีเงินรับฝากออมทรัพย์สมาชิกจำนวน 127,452.97 บาท
เงินกู้สกก.บางละมุง จำนวน 600,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 7% และกรมส่งเสริมสหกรณ์ให้เงิน
อุดหนุนซื้อปุ๋ย จำนวน 50,000 บาท เงินส่งเสริมพัฒนากลุ่มอาชีพ จำนวน 226,455.15 บาท

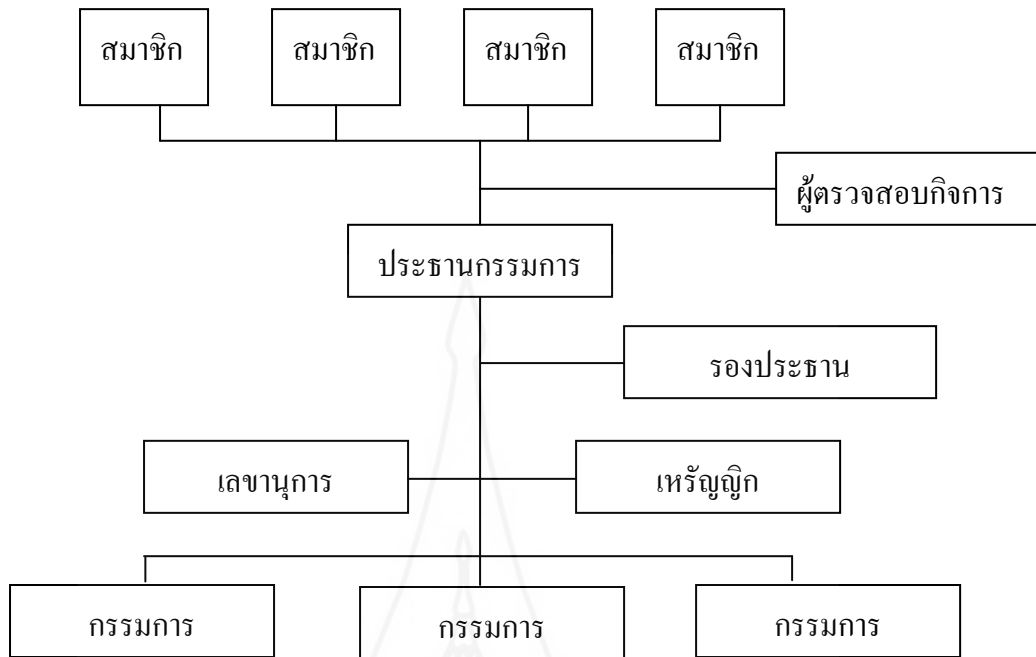

ภาพที่ 2.2 สำนักงานสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด
ที่มา : ถ่ายภาพโดย นายสวาท สุขประเสริฐ

1. โครงสร้างของสหกรณ์

1) คณะกรรมการดำเนินการ สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญ ประจำปีของสหกรณ์จำนวน 11 ท่าน

2) ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ได้แต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ตามข้อบังคับและพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ตามมติที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2553 จำนวน 4 คน

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างฝ่ายบริหารของสหกรณ์

ที่มา : ข้อมูลจากสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด

4. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ

กะหล่ำปลีปลอดสารพิษ คือ กะหล่ำปลีที่ปลูกโดยไม่มีสารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชตกค้างอยู่ หรือมีตกค้างอยู่ไม่เกินระดับมาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ในประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 163 พ.ศ. 2538 ลงวันที่ 28 เมษายน 2538 เรื่องอาหารที่มีสารพิษตกค้าง

บุญครอง ปทุมชาติพัฒน์ (2530: 1-137) ได้กล่าวว่ากะหล่ำปลี (Cabbage) เป็นพืชที่วิวัฒนาการมาจากพันธุ์ผักป้าที่มีเฉพะใบ ไม่เข้าหัวปลีซึ่งพบอยู่ทั่วไปในประเทศแถบทวีปยุโรป แถบชายฝั่งทะเลของประเทศอังกฤษ เดนมาร์ก แถบตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศฝรั่งเศส และในบางท้องที่ของประเทศกรีก กะหล่ำปลีแบบเข้าหัวเริ่มเป็นที่ปรากฏในราวปี พ.ศ. 2079 และแพร่หลายเข้าสู่ประเทศไทยในราวพ.ศ. 2470 และเริ่มเป็นที่นิยมในการบริโภคมากขึ้น โดยปกติกะหล่ำปลีชอบอากาศเย็น จึงมักนิยมปลูกมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ ต่อมาได้มีการพัฒนาพันธุ์กะหล่ำปลีให้ทนต่อสภาพอากาศร้อน จึงทำให้ปัจจุบันกะหล่ำปลีสามารถปลูกได้ทุกภาคของประเทศไทย และปลูกได้ทุกฤดู ทำให้มีผลผลิตบริโภคได้ตลอดทั้งปี มีลักษณะกายภาพแตกต่างกันตามสายพันธุ์

กะหล่ำปลีโดยทั่วไปจะมีลักษณะลำต้นสูงประมาณ 25-45 เซนติเมตร ลำต้นจะสร้างใบจำนวนมากห่อหุ้มยอดของกะหล่ำปลีเรียกว่าหัวกะหล่ำปลี ซึ่งเป็นส่วนที่ใช้ในการบริโภค ใบที่ประกอบขึ้นเป็นหัวกะหล่ำปลีจะมีใบห่อหุ้มประมาณ 11-28 ใบ น้ำหนักประมาณ 0.8-2 กิโลกรัมต่อหัว กะหล่ำปลีอายุเฉลี่ยประมาณ 2 ปี นับแต่ระยะต้นกล้าจนระยะเก็บเมล็ด แต่การปลูกเพื่อการบริโภค นิยมปลูกเป็นพืชปีเดียว โดยมีอายุตั้งแต่ระยะการย้ายปลูกจนถึงระยะเก็บเกี่ยวประมาณ 50-120 วัน

4.1 สายพันธุ์กะหล่ำปลี

กะหล่ำปลีสามารถปลูกได้เกือบทุกพื้นที่ แต่จะเจริญเติบโตได้ดีในสภาพดินร่วน โปร่งและมีค่า pH อยู่ระหว่าง 6- 6.5 กะหล่ำปลีเป็นผักพืชเมืองหนาวจึงเจริญเติบโตได้ดีในสภาพอากาศที่เย็นช่วงอุณหภูมิที่เหมาะสมในการปลูกกะหล่ำปลีอยู่ระหว่าง 15-20 องศาเซลเซียส ระยะที่ปลูกได้ผลคืออยู่ในช่วงเดือนตุลาคม – เดือนมกราคม กะหล่ำปลีที่ปลูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่

4.1.1 กะหล่ำปลีธรรมดา (Common Cabbage) เป็นกะหล่ำปลีลักษณะหัวกลม หัวแหลมเป็นรูปหัวใจ และหัวแบนราบ มีสีเขียวจนถึงสีเขียวอ่อน เป็นสารพันธุ์ที่นิยมบริโภคทั่วไป ปลูกได้ในทุกสภาพอากาศ ทนอากาศร้อนได้ดี และอายุการเก็บเกี่ยวสั้น

4.1.2 กะหล่ำปลีแดง (Red Cabbage) เป็นกะหล่ำปลีที่หัวเป็นสีแดงทับทิม หัวค่อนข้างกลม อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 90-120 วัน เจริญเติบโตได้ดีในสภาพอากาศหนาวเย็นปานกลาง มักนิยมบริโภคในรูปผักสด และปลูกเป็นไม้ประดับ

4.1.3 กะหล่ำปลีใบข่น (Savoy Cabbage) เป็นกะหล่ำปลีที่มีใบเข้าหัวหยาบข่นเป็นคลื่นและเจริญเติบโตได้ดีในอากาศหนาวเย็น เป็นอีกพันธุ์ที่นิยมปลูกบริโภคกันทั่วไป

4.2 การปลูกกะหล่ำปลี

การปลูกกะหล่ำปลีโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การหว่านเมล็ดลงในแปลงปลูกโดยตรง และการเพาะกล้าและย้ายไปปลูกในแปลงปลูก

การหว่านเมล็ดเหมาะสำหรับพื้นที่ซึ่งมีการเตรียมดินไว้เป็นอย่างดีเป็นวิธีที่นิยมในการปลูกเพื่อการค้าบนพื้นที่ขนาดใหญ่ เนื่องจากช่วยประหยัดเวลาและแรงงานในการย้ายปลูก นอกจากนี้ ยังช่วยให้กะหล่ำปลีสามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพแวดล้อมของธรรมชาติตั้งแต่ เริ่มออก

การเพาะกล้าเหมาะสำหรับการปลูกในพื้นที่การเกษตรขนาดเล็กเนื่องจากประหยัดเงินในการซื้อเมล็ดพันธุ์และให้ผลผลิตดีกว่าการหว่านเมล็ดลงแปลงปลูก โดยตรง โดยทั่วไปการเพาะกล้ากะหล่ำปลีมี 2 ลักษณะคือ

4.2.1 การหว่านเมล็ดในแปลงกล้า วิธีการนี้เกษตรกรจะหว่านเมล็ดพันธุ์ลงบนแปลงเพาะกล้าที่เตรียมไว้ เมื่ออายุต้นกล้าโตได้ระยะปลูกจึงถอนไปปลูกในแปลงปลูก วิธีการนี้

อัตราการสูญเสียของต้นกล้าจะสูง รากของต้นกล้าบางส่วนจะขาด ต้นกล้าจะงักการเจริญเติบโตเมื่อปลูกลงแปลงปลูกและฟื้นตัวช้า

4.2.2 การหยอดเมล็ดในถาดหลุมวิธีการนี้เกษตรกรจะหยอดเมล็ดลงในถาดหลุมที่เตรียมไว้ เมื่อต้นกล้าโตได้ระยะจึงย้ายไปปลูกลงในแปลงปลูก ซึ่งช่วยให้เกษตรกรประหยัดต้นทุนค่าเมล็ดพันธุ์ ต้นกล้าเจริญเติบโตได้ดี แข็งแรง ฟื้นตัวและเจริญเติบโตเร็วกว่าวิธีการแรก ลดอัตราการสูญเสียของต้นกล้าที่ปลูกลงแปลง

การย้ายต้นกล้าไปปลูกในแปลงจะย้ายเมื่ออายุประมาณ 4-6 สัปดาห์ มีใบ 5-6 ใบ และลำต้นจะสูงประมาณ 10-15 เซนติเมตร ถ้าต้นมีขนาดใหญ่มากจะต้องตัดปลายใบออกเพื่อช่วยลดการคายน้ำ ลดอาการเหี่ยวเฉา และช่วยในตั้งตัวได้เร็วขึ้น ช่วงเวลาการย้ายปลูกในช่วงบ่าย ๆ ถึงเย็นหรือช่วยที่มีอากาศมีดริ่ม เพื่อช่วยไม่ให้ต้นกล้าเหี่ยวเฉาจากแสงแดดมาก เมื่อปลูกลงแปลงแล้วจะต้องให้น้ำ ปุ๋ยและคลุมดินด้วยฟางหรือหญ้าแห้ง เพื่อช่วยรักษาความชื้นในดินและพรางแสงเพื่อช่วยให้ต้นกล้าฟื้นตัวเร็วขึ้น

4.3 การเตรียมดิน

การปลูกกะหล่ำปลีจะมีขั้นตอนการทำงานหลายขั้นตอนด้วยกัน ขั้นตอนแรกคือการเตรียมดิน ซึ่งในขั้นตอนเตรียมดินยังมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

4.3.1 เตรียมทางระบายน้ำในแปลงปลูก การปลูกกะหล่ำปลีจำเป็นต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี ถ้าเป็นพื้นราบลุ่มและระดับน้ำใต้ดินตื้นจำเป็นต้องขุดแปลงให้สูงจากระดับน้ำ ทำคันป้องกันน้ำท่วม

4.3.2 ไถหรือขุดแปลง ถ้าเป็นพื้นที่ขนาดใหญ่นิยมใช้รถแทรกเตอร์ในการเตรียมแปลง เนื่องจากประหยัดเวลาและค่าแรงงาน แต่ถ้าเป็นพื้นที่ขนาดเล็ก และพื้นที่ราบไถแล้วก็นิยมใช้แรงงานคนขุดด้วยจอบเพื่อเตรียมแปลงปลูก

4.3.3 พรวนดิน เป็นวิธีการย่อยก้อนดินให้มีขนาดเล็กลง เพื่อให้เหมาะกับการเพาะปลูกและย้ายต้นกล้า ช่วยให้ง่ายต่อการเตรียมแถวและทำให้อินทรีย์วัตถุคลุกเคล้ากับดินได้ดีขึ้น โดยการเตรียมดินในแปลงเพาะกล้าและแปลงปลูกจะดำเนินการต่างกันดังนี้

1) แปลงเพาะกล้า การเตรียมดินในแปลงเพาะกล้าจะขุดดินให้ลึกประมาณ 15-20 เซนติเมตร ตากดินไว้ประมาณ 5-7 วันหลังจากนั้นนำปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักที่สลายตัวดีแล้วมาคลุกเคล้ากับดินให้สม่ำเสมอ พร้อมทั้งย่อยก้อนดินที่มีขนาดใหญ่ให้ละเอียด เพื่อให้เมล็ดพันธุ์สามารถงอกได้ดีขึ้น แปลงกล้าควรมีขนาดกว้างประมาณ 1 เมตร และความยาวของแปลงเป็นไปตามความเหมาะสม

2) แปลงปลูก ในการเตรียมดินแปลงปลูก เกษตรกรจะขุดดินให้ลึกประมาณ 18-20 เซนติเมตร ตากดินไว้ประมาณ 5-7 วันหลังจากนั้นหว่านปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยหมักเพื่อปรับปรุง

สภาพทางกายภาพของดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน การย่อยดินก้อนขนาดใหญ่ให้เล็กลง หากดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาวเพื่อปรับค่า pH ของดินให้เหมาะสม

4.3.4 ลักษณะการปลูกกะหล่ำปลี

การปลูกกะหล่ำปลีของเกษตรกรจะคำนึงถึงความต้องการของตลาด และขนาดของหัวกะหล่ำปลี โดยทั่วไปจะขกร่องแปลงปลูกเพื่อช่วยในการระบายน้ำ ส่วนการวางแถวจะคำนึงถึงการให้น้ำของเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญ โดยทั่วไปจะขกร่องแปลงปลูกเพื่อช่วยในการระบายน้ำ ส่วนการวางแถวจะคำนึงถึงการให้น้ำของเกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญ การวางแถวจะแบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

- 1) แบบแถวเดี่ยว เป็นแบบที่นิยมทำในการปลูกกะหล่ำปลีในไร่ มีการให้น้ำแบบสปริงเกอร์หรือลากสายยางฝักบัวเข้าไปรดน้ำ
- 2) แบบแถวคู่ เป็นแบบที่นิยมใช้กับพื้นที่ขนาดเล็ก หรือการปลูกพืชสวนครัว ใช้แรงงานในการเตรียมดิน และรดน้ำตามร่อง หรือใช้บัวเดินรดน้ำ

4.3.5 ระยะหลุมในการปลูก

การปลูกกะหล่ำปลีในประเทศไทยนิยมปลูกแบบย้ายปลูกลงแปลง เนื่องจากพื้นที่การเกษตรมีขนาดไม่ใหญ่ และมีการเว้นระยะห่างระหว่างหลุมในการปลูกกะหล่ำปลี ซึ่งจะมีผลต่อต้นทุน ผลผลิต การเจริญเติบโต และการเข้าหัวของกะหล่ำปลี การเว้นระยะห่างระหว่างหลุมมาก หัวกะหล่ำปลีที่ได้จะมีขนาดใหญ่ แต่ปริมาณผลผลิตที่ได้จะน้อย และปริมาณปุ๋ยที่ใช้ก็น้อย แต่ถ้าเว้นระยะห่างระหว่างหลุมน้อย หัวกะหล่ำปลีจะมีขนาดเล็ก แต่จะได้ผลผลิตมาก การใช้ปุ๋ยก็มากด้วย

ระยะหลุมปลูกกะหล่ำปลีที่นิยมและเหมาะสมกับพื้นที่ปลูกกันมากในประเทศไทย ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น มีทรงพุ่ม การห่อหัวมีขนาดเล็ก ระยะห่างระหว่างหลุมประมาณ 50x50 เซนติเมตร ส่วนพื้นที่ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวปานกลางระยะห่างระหว่างหลุมประมาณ 70x70 เซนติเมตร ส่วนพื้นที่ที่มีอายุการเก็บเกี่ยวนาน จะเว้นระยะห่างระหว่างหลุมประมาณ 90x90 เซนติเมตร ทั้งนี้ระยะห่างระหว่างหลุมจะปรับได้ตามความต้องการขึ้นอยู่กับขนาดของผลผลิตที่ตลาดต้องการ

4.3.6 การดูแลรักษากะหล่ำปลี

การปลูกกะหล่ำปลีจำเป็นต้องให้การดูแลเป็นระยะ ๆ เพื่อให้กะหล่ำปลีเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง สมบูรณ์จนถึงระยะการเก็บเกี่ยว ได้แก่การให้น้ำ การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การป้องกันและกำจัดโรคพืช และแมลงต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงทั้งปริมาณและคุณภาพ

- 1) การให้น้ำ กะหล่ำปลีเป็นพืชรากตื้น ต้องการน้ำมาก จึงจำเป็นต้องให้น้ำอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ดินมีความชุ่มชื้นอยู่ตลอดเวลา เวลาการให้น้ำที่เหมาะสมควรเป็นเวลาเช้าหรือบ่ายไม่เกิน 15.00 น. เพื่อไม่ให้ดินและใบเปียกชื้นเกินไป ซึ่งเป็นสาเหตุของโรครากเน่าในกะหล่ำปลี

2) การให้ปุ๋ย กะหล่ำปลีเป็นพืชที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น มีความต้องการธาตุอาหารสูง ทำให้พื้นดินที่ใช้ปลูกเสื่อมเร็ว การใส่ปุ๋ยจะแบ่งใส่ออกเป็น 2 ครั้ง ครั้งแรกจะใส่รองกันหลุมเมื่อปลูกลงแปลง ส่วนครั้งที่ 2 จะใส่เมื่อปลูกลงแปลงแล้วประมาณ 14 วัน

4.3.7 การกำจัดวัชพืช

ในการปลูกกะหล่ำปลี การกำจัดวัชพืชเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากวัชพืชจะแย่งอาหาร น้ำ บดบังแสงแดด และยังเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงและโรคที่จะทำลายกะหล่ำปลีได้ทุกขณะ วัชพืชที่พบในแปลงปลูกกะหล่ำปลีจะเป็นวัชพืชที่มีอายุสั้น อาศัยการเจริญพันธุ์จากเมล็ด เติบโตให้ดอกผล และเมล็ดในระยะเวลาหนึ่งปี เป็นวัชพืชที่สามารถกำจัดได้ง่าย วิธีการกำจัดวัชพืชในแปลงปลูกกะหล่ำปลีโดยทั่วไปใช้เครื่องมือเกษตร เป็นการกำจัดวัชพืชโดยอาศัยเครื่องมือเกษตรเข้าช่วยในการกำจัด เช่น เครื่องตัดหญ้า จอบ มักจะใช้กับวัชพืชที่มีขนาดเล็กเพิ่งงอกจากดิน

4.3.8 โรคพืชที่เกิดกับกะหล่ำปลี

โรคพืช คือ ลักษณะอาการที่ผิดไปจากธรรมชาติของพืช เช่น ใบเป็นแผล ใบไหม้ รากเน่า โคนเน่า โดยโรคพืชที่สำคัญของกะหล่ำปลีมีดังนี้

- 1) โรคเน่าและ เป็น โรคที่เกิดจากแบคทีเรีย ลักษณะอาการคือต้นกะหล่ำปลีจะเน่าและยุบตายไปทั้งต้นหรือเป็นสีน้ำตาลและฟูบแห้งตายกองอยู่ที่ผิวดิน
- 2) โรคไส้กลางดำ ลักษณะอาการ ต้นกะหล่ำปลีจะแคระแกรน ใบเล็ก ปลายใบไหม้ ใบแก่หงิกงอหรือเป็นหยัก ท้องใบมีสีแดงเรื่อ ตามเส้นใบและก้านใบมีรอยแตกตามยาว และตามขวาง ลำต้นและรากจะกลวง
- 3) โรคเน่าคอคิน เป็นโรคที่เกิดเฉพาะในแปลงกล้า เนื่องจากการหว่านกล้าที่แน่นทึบ อับลมและต้นเบียดกันมาก โรคนี้จะเกิดอาการแผลซ้ำที่โคนต้นบริเวณผิวดินเมื่อถูกแสงแดดแผลดังกล่าวจะแห้งอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นหักพับเหี่ยว และแห้งตายไป

4.3.9 แมลงศัตรูพืชที่สำคัญของกะหล่ำปลี

แมลงศัตรูพืชของกะหล่ำปลีมีหลายชนิด แต่แมลงศัตรูที่สำคัญของกะหล่ำปลีซึ่งพบมากในพื้นที่เพาะปลูก และสร้างความเสียหายให้กับผลผลิต มีดังนี้

- 1) หนอนใยผัก เป็นหนอนผีเสื้อขนาดเล็ก และเป็นศัตรูพืชที่สำคัญของกะหล่ำปลี ชอบกัดกินผิวด้านล่างของใบ ชอบเข้าไปกัดกินยอดผัก และกัดกินใบผักที่หุ้มปลี ทำให้ใบเป็นรูพรุน
- 2) หนอนคืบกะหล่ำ เป็นหนอนผีเสื้อกลางคืน ลำตัวสีเขียวชอบกัดกินใบผักและกินจุมาก

3) หนองเจาะยอดกะหล่ำ หนองชนิดนี้เมื่อเกิดการระบาดจะชอบเจาะและกัดกินยอดกะหล่ำปลี ทำให้ยอดขาดและกะหล่ำปลีไม่เข้าหัว

4.3.10 วิธีป้องกันและกำจัดศัตรูกะหล่ำปลี

ใช้กับดักจับผีเสื้อเพื่อไม่ให้ออกไปเป็นตัวหนอน โดยการใช้ขวดน้ำดื่ม สีขาวขุ่นตัดด้านข้างออกเหมือนตะเกียงหรือที่หัวกระดาษ ซึ่งข้างล่างมีที่สำหรับใส่น้ำได้นิดหน่อย แล้วใช้สำลีหรือที่เรียกว่า กากน้ำตาลใส่ลงไป จะพบว่าผีเสื้อตกลงมาตายจำนวนมาก ส่วนการดูแลรักษาคอยตัดเอาผีเสื้อออกและเติมสำลีให้มีอยู่เสมอ และหากต้องการให้สามารถดักจับผีเสื้อให้ได้มากขึ้นก็จะติดตั้งกับดักนี้ให้ มากขึ้นประมาณ 6 เมตรต่อ 1 จุด วิธีการดังกล่าวสามารถช่วยลดจำนวนของผีเสื้อเพื่อไม่ให้ออกไปเป็นตัวหนอนมา ทำลายกะหล่ำต่อไปได้

4.3.11 การเก็บเกี่ยวกะหล่ำปลี

1) อายุการเก็บเกี่ยว พิจารณาจากจำนวนวันตั้งแต่วันที่ย้ายปลูกจนถึงวันที่กะหล่ำปลีได้อายุเก็บเกี่ยว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ โดยสายพันธุ์เบาที่มีอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 50-60 วันหลังย้ายปลูก แต่พันธุ์หนักจะมีอายุการเก็บเกี่ยวถึง 120 วันหลังย้ายปลูก

2) เวลาในการเก็บเกี่ยว โดยทั่วไปจะตัดผลผลิตในช่วงเวลาที่มีอากาศเย็นที่สุด เช่น เวลาเช้ามืด หรือเวลาเย็น แต่มักไม่นิยมเก็บในเวลาเย็นเนื่องจากผลผลิตจะสูญเสียน้ำหนัก เพราะเวลากลางวันกะหล่ำปลีจะคายน้ำและระเหยน้ำทำให้ได้น้ำหนักน้อย ถ้าเก็บกะหล่ำปลีในเวลาเช้ามืดจะทำให้กะหล่ำปลีผิวเต่งและได้น้ำหนักดี

3) การเก็บผลผลิต ปกติการเก็บผลผลิตจะใช้แรงคน และใช้มีดเป็นเครื่องมือในการเก็บผลผลิต เกษตรกรจะเลือกกะหล่ำปลีหัวที่ห่อแน่นแล้ว ใช้มีดตัดให้มีใบนอกหุ้มหัวติดมาด้วยเพื่อช่วยป้องกันผักช้ำขณะขนส่ง

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

จรินทร์ เทศวานิช (2542:165) ได้กล่าวว่า ต้นทุนการผลิต (cost of production) หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต เช่นค่าปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนค่าบริการ ต้นทุนการผลิตอาจแบ่งได้หลายประเภท สำหรับในกระบวนการผลิตระยะสั้นต้นทุนการผลิตแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน

1) ต้นทุนคงที่ (fixed cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต แม้แต่ไม่ทำการผลิตก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนนี้ด้วย ค่าใช้จ่ายในนี้ ได้แก่ ค่าภาษีที่ดิน ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักรและโรงเรือน ค่าแรงประจำ เป็นต้น

2) ต้นทุนแปรผัน (variable cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผลผลิต หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยแปรผันซึ่งต้นทุนแปรผันทั้งหมดคำนวณได้จากราคาของปัจจัยคูณด้วยจำนวนของปัจจัยแปรผัน ($TVC = Px$)

เมื่อนำเอาต้นทุนคงที่ทั้งหมดรวมกับปัจจัยแปรผันทั้งหมดก็จะได้ต้นทุนทั้งหมด (total cost) ซึ่งเขียนเป็นสมการต้นทุน (cost equation) ได้ว่า

$$TC = TFC + TVC$$

$$\text{หรือ } TC = TFC + Px \cdot X$$

สมศักดิ์ เพียบพร้อม (2542:283) ได้กล่าวว่า ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิต เนื่องจากการนำปัจจัยการผลิตต่าง ๆ มาใช้ในการผลิต การศึกษาและวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตจะมีประโยชน์หลายประการคือ

- 1) ช่วยในการคำนวณหากำไรหรือผลตอบแทนจากผลิต
- 2) ช่วยในการลดต้นทุนการผลิต
- 3) นำมาใช้วิเคราะห์หาจุดคุ้มทุนในทางการผลิตซึ่งมี 2 ประการคือ การวิเคราะห์หาระดับ

หรือปริมาณการผลิตที่จะทำให้ผู้ผลิตคุ้มทุน (break-even yield) ตลอดจนระดับและการวิเคราะห์หาระดับราคาคู่ทุน (break-even price) หรือระดับราคาสินค้าที่จะทำให้ผู้ผลิตไม่ขาดทุน อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ผลิตในการปรับปรุง ความสามารถในการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) ใช้ในการกำหนดหรือตั้งราคาโดยวิธีที่เรียกว่า cost-plus pricing หรือเป็นการกำหนดหรือตั้งราคาสินค้าโดยพิจารณาจากต้นทุนการผลิตเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความแน่ใจว่าราคาที่กำหนดหรือตั้งนั้นไม่ทำให้ผู้ผลิตขาดทุน

ต้นทุนการผลิตแบ่งออกได้ 2 ชนิดคือ

1. ต้นทุนคงที่ทั้งหมด (Total fixed cost หรือ TFC) หมายถึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการนำเอาปัจจัยคงที่ (fixed input) มาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ ดังนั้นด้านต้นทุนคงที่ที่จะคงที่เสมอไม่ว่าผู้ผลิตจะผลิตมากน้อยแค่ไหนหรือถึงแม้ไม่ทำการผลิตก็จะต้องมีค่าใช้จ่ายคงที่ที่เกิดขึ้น ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายคงที่ที่เกิดขึ้นเสมอในการผลิตสินค้าเกษตร เช่น ค่าเช่าที่ดินแบบที่มีการกำหนด ค่าเช่าเป็นระยะเวลาแน่นอน ค่าเสื่อมหรือค่าสึกหรอของเครื่องมือและอุปกรณ์คงทน ค่าประกันภัย และค่าดอกเบี้ยของเงินลงทุนระยะปานกลางหรือระยะยาว

2. ต้นทุนผันแปรทั้งหมด (Total variable cost หรือ TVC) หมายถึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการผลิตอันเกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปร (variable input) ดังนั้น ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายประเภทนี้จึงเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณ การผลิต ต้นทุนผันแปรที่พบเสมอในการผลิตสินค้า

เกษตรกร ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่าวัสดุปัจจัย (เช่น ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ สารเคมี) ค่าซ่อมแซมเครื่องมือและอุปกรณ์ ดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้น เป็นต้น

การศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจะใช้วิธีวิเคราะห์ต้นทุน ผลผลิต รายได้ และกำไรเฉลี่ยต่อหน่วยพื้นที่การผลิตของเกษตรกรสมาชิก ซึ่งจะทำให้ทราบต้นทุน ผลผลิต รายได้และกำไรที่เกษตรกรสมาชิกได้รับ ส่วนการวิเคราะห์ด้านราคาจะใช้ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัมมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์ต้นทุนจะพิจารณาจากต้นทุนการผลิตทั้งในรูปต้นทุนที่เป็นเงินสดและต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นดังนี้

1. ต้นทุน

ต้นทุน หมายถึง มูลค่าของปัจจัยการผลิตที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าเกษตรองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปร

1.1 ต้นทุนคงที่ หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิตไม่ว่าจะผลิตมากน้อยเท่าไรก็ตาม ผู้ผลิตจะต้องเสียต้นทุนในปริมาณที่คงที่ เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยคงที่ในการผลิตที่ผู้ผลิตไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงระยะเวลาการผลิต เช่น ที่ดิน อุปกรณ์ต่าง ๆ ต้นทุนคงที่ซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ ต้นทุนที่เป็นเงินสด และไม่เป็นเงินสด

1.1.1 ต้นทุนคงที่ที่เป็นเงินสด หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ผู้ผลิตจะต้องจ่ายในรูปของเงินสด ในจำนวนที่คงที่ เช่น ค่าเช่าที่ดิน ค่าภาษีที่ดิน

1.1.2 ต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสดหมายถึง ค่าใช้จ่ายจำนวนคงที่ที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงในรูปเงินสด หรือเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ประเมิน เช่น ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ค่าใช้ที่ดินกรณีเป็นที่ดินของตนเอง แต่ประเมินตามอัตราค่าเช่าของที่ดินในท้องถิ่น

การคำนวณต้นทุนคงที่ประกอบด้วย

1) ค่าใช้ที่ดิน กรณีที่ไม่มีที่ดินเป็นของตัวเอง เกษตรกรจะต้องเสียค่าเช่าที่ดินเพื่อการเพาะปลูกจะคำนวณโดยการนำค่าเช่าที่ดินเพื่อการเพาะปลูกทั้งหมดต่อปีมาหารด้วยจำนวนไร่ที่ทำการเพาะปลูกบนที่ดินเช่า แต่ถ้าปลูกมากกว่า 1 ครั้งในรอบปีจะใช้จำนวนไร่ที่ปลูกรวมทุกครั้งเป็นตัวหาร (เช่น เช่าที่ดิน 2 ไร่ เป็นเงิน 1,200 บาททำการเกษตรปีละ 2 ครั้งจะได้พื้นที่การเกษตรที่แท้จริง 4 ไร่ นำไปหารค่าเช่า 1,200 บาท) เพื่อหาค่าเช่าที่ดินเฉลี่ยต่อไร่ กรณีที่เกษตรกรใช้ที่ดินของตนเองจะประเมินค่าใช้ที่ดินโดยนำอัตราค่าเช่าที่ดินในท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานการคำนวณต้นทุนการใช้ที่ดิน

2) ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์การเกษตร ประกอบด้วยค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือ เช่น รถไถ เครื่องสูบน้ำ เครื่องฉีดยา รวมถึงอุปกรณ์การเกษตรอื่น ๆ ได้แก่ ตาซัง จอบ พลั่ว และ อุปกรณ์บรรจุผลผลิต การคำนวณค่าเสื่อมราคาจะใช้วิธีการเส้นตรง (Straight Line Method)

$$\text{ค่าเสื่อมราคา} = \frac{\text{มูลค่าที่ซื้อ} - \text{มูลค่าซาก (ถ้ามี)}}{\text{อายุการใช้งาน}}$$

จากสูตรจะได้ค่าเสื่อมราคาต่อปีแล้ว ให้นำจำนวนไร่รวมทุกครั้งที่ปลูกในรอบปี เป็นตัวหาร จะได้ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยต่อไร่

3) ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนในการซื้ออุปกรณ์การเกษตร เป็นการหาค่าเสียโอกาสจากการนำเงินออมของเกษตรกรไปลงทุนด้านอื่น ถ้าไม่นำเงินมาลงทุนในการซื้อเครื่องมือ เกษตรกรคำนวณโดยการนำมูลค่าเงินลงทุนหารด้วยจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรรวมจะได้มูลค่าเงินลงทุนเครื่องมือเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ และนำอัตราดอกเบี้ยเงินฝากมาคูณ (อัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในปีที่ทำการเพาะปลูก) จะได้ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนซื้ออุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ย โดยมูลค่าเฉลี่ยของเครื่องมืออุปกรณ์คำนวณจากสูตร

$$\text{มูลค่าลงทุนเฉลี่ย} = \frac{\text{มูลค่าที่ซื้อ} + \text{มูลค่าซาก(ถ้ามี)}}{\text{จำนวนไร่รวม}}$$

1.2 ต้นทุนผันแปร หมายถึง ต้นทุนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต ต้นทุนผันแปรจึงเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการใช้ปัจจัยผันแปรในการผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตที่ผู้ผลิตสามารถเปลี่ยนแปลงปริมาณการใช้ได้ในช่วงระยะเวลาการผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าแรงงาน ประกอบการผลิต ค่าน้ำมัน ต้นทุนผันแปรยังแบ่งออกได้เป็นต้นทุนที่เป็นเงินสด และต้นทุนที่ไม่ใช่เงินสด

(1) ต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด หมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตจ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด

(2) ต้นทุนผันแปรที่ไม่เป็นเงินสดหมายถึง ต้นทุนผันแปรที่ผู้ผลิตไม่ได้จ่ายออกไปจริงเป็นเงินสด เช่น ค่าปัจจัยต่างที่เป็นของผู้ผลิตเอง และผู้ผลิตต้องหามาและใช้ออกไปในรูปของสิ่งของ ได้แก่ ค่าแรงงานของบุคคลในครอบครัว

การคำนวณต้นทุนผันแปรประกอบด้วย

1) ค่าแรงงาน หมายถึง ค่าจ้างที่เกษตรกรจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างในรอบการผลิตนั้น ๆ เป็นค่าแรงที่จ่ายไปจริงในรูปของเงินสด และค่าแรงงานของคนในครอบครัวเกษตรกรซึ่งได้จากวัน

ทำงานจริงของแรงงานในครอบครัวเกษตรกรในรอบการผลิตด้วยค่าจ้างแรงงานในท้องถิ่นจะ
ได้เป็นค่าแรงงานที่ไม่เป็นเงินสด โดยในครั้งนี้จะคิดค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนการผลิต

2) ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ได้แก่ ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก ปุ๋ยชีวภาพ
น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า และวัสดุการเกษตรอื่น ๆ คำนวณจากการนำปริมาณที่ใช้ทั้งหมดต่อปีคูณ
กับราคาเฉลี่ยต่อหน่วยในท้องถิ่นนั้นหารด้วยจำนวนไร่รวมทุกครั้งที่ปลูกในรอบปีได้เป็นค่าวัสดุ
อุปกรณ์การเกษตรต่อไร่ ส่วนกรณีค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้เองหรือมาได้มาฟรี
เช่นปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยชีวภาพ ก็สามารถคำนวณได้เช่นกัน โดยใช้ราคาเฉลี่ยต่อหน่วยที่ซื้อ
ขายในท้องถิ่นนั้นมาคำนวณ หรือคูณจำนวนวัสดุอุปกรณ์การเกษตรที่เกษตรกรผลิตได้เองหรือ
ได้มาฟรี

3) ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร คำนวณโดยนำเอาค่าซ่อมแซมอุปกรณ์
การเกษตรที่จ่ายไปจริงในรอบ 1 ปีหารด้วยจำนวนไร่รวมทุกครั้งที่ปลูกในรอบการผลิตได้เป็นค่า
ซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตรต่อไร่ต่อรอบการผลิต

4) ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน คำนวณจากต้นทุนผันแปรที่เป็นเงินสด
ทั้งหมดคูณกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากหารด้วยจำนวนไร่รวมทุกครั้งที่ปลูกในรอบการผลิต เพื่อค่าเสีย
โอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียนเฉลี่ยต่อไร่

2. ต้นทุนทั้งหมด หมายถึง ต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นทั้งที่เป็นเงินสดและไม่เป็นเงินสด
จากการผลิต ประกอบด้วยต้นทุนคงที่ทั้งหมด และต้นทุนผันแปรทั้งหมด การคำนวณหาต้นทุนการ
ผลิตทั้งหมดนิยมนำมาคำนวณหาต้นทุนต่อไร่ ซึ่งหมายถึงต้นทุนการผลิตทั้งหมดที่เกิดจากการผลิตที่คิด
เฉลี่ยต่อเนื้อที่ 1 ไร่

3. ผลผลิต หมายถึง ปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรได้รับจากการผลิตกะหล่ำปลีในหนึ่ง
รอบการผลิต ซึ่งจะผันแปรไปตามสภาพพื้นที่ที่ทำการเพาะปลูก ลักษณะการใช้ปัจจัยการผลิต และ
ฤดูกาล เมื่อนำปริมาณผลผลิตที่ได้ในหนึ่งรอบการผลิตของเกษตรกรมาหารด้วยพื้นที่การผลิต ใน
หนึ่งรอบการผลิตจะได้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในรอบการผลิตนั้น ๆ

4. รายได้ หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับจากการผลิตในรอบการผลิตซึ่งจะ
เท่ากับผลคูณของปริมาณผลผลิตกับราคาที่เกษตรกรที่ขายได้หารด้วยจำนวนพื้นที่การผลิตทั้งหมด
จะเป็นรายได้เฉลี่ยต่อไร่

5. ราคา หมายถึง ราคาผลผลิตที่เกษตรกรตกลงซื้อขายกับผู้รับซื้อ ณ ไร่นาแต่ละครั้ง
ในหนึ่งรอบการผลิต ซึ่งราคาดังกล่าวเป็นราคาที่นิยมใช้คำนวณผลตอบแทนและรายได้ทางการ
เกษตร เมื่อนำราคาที่เกษตรกรขายได้แต่ละครั้งมาหารเฉลี่ยจะได้ราคาเฉลี่ยต่อกิโลกรัม

6. กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้และต้นทุน ประกอบด้วย

(1) กำไรสุทธิ คำนวณจากรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ลบด้วยต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ได้เป็นกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่

(2) รายได้สุทธิ คำนวณจากรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ลบด้วยต้นทุนผันแปรทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ได้เป็นรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อไร่

(3) กำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด คำนวณจากรายได้ทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ลบด้วยต้นทุนผันแปรทั้งหมดที่เป็นเงินสดเฉลี่ยต่อไร่ ได้เป็นกำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเฉลี่ยต่อไร่

กำหนดให้ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน รายได้ และกำไรจากการผลิตกะหล่ำปลี ปลอดภัยเป็นดังนี้

ต้นทุนทั้งหมด = ต้นทุนผันแปรทั้งหมด + ต้นทุนคงที่ทั้งหมด

ต้นทุนผันแปรทั้งหมด = ค่าแรงงาน + ค่าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร + ค่าซ่อมแซม
อุปกรณ์การเกษตร + ค่าไฟฟ้า + ค่าเชื้อเพลิง + ค่าเสีย
โอกาสของเงินลงทุนหมุนเวียน

ต้นทุนคงที่ทั้งหมด = ค่าเช่าหรือค่าใช้ที่ดิน + ค่าภาษีที่ดิน + ค่าเสื่อมราคา

ของ

อุปกรณ์การเกษตร + ค่าเสียโอกาสของเงินลงทุนใน

การ

ซื้ออุปกรณ์การเกษตร

รายได้ทั้งหมด = ผลผลิตทั้งหมด x ราคาผลผลิตที่ได้รับ

กำไรสุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนทั้งหมด

รายได้สุทธิ = รายได้ทั้งหมด - ต้นทุนผันแปรทั้งหมด

2. ผลตอบแทน

ผลตอบแทน (Benefits) ของการลงทุน หมายถึงมูลค่าของสินค้าหรือบริการที่ผลิตได้จากการลงทุน ประกอบด้วยผลตอบแทนทางตรง ผลตอบแทนทางอ้อม และผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน

- ผลตอบแทนทางตรง (Direct Benefits) คือผลผลิตสุทธิของการลงทุน ซึ่งหมายถึงมูลค่าของสินค้า และบริการที่ผลิตได้โดยตรงจากการลงทุน

- ผลตอบแทนทางอ้อม (Indirect Benefits) คือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากผลประโยชน์ตอบแทนทางตรง นอกจากนี้ยังรวมถึงผลประโยชน์ตอบแทนด้านสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

- ผลตอบแทนที่ไม่มีตัวตน (Intangible Benefits) คือ ผลตอบแทนที่ไม่สามารถประเมินมูลค่าเป็นตัวเงินได้ เช่น การลงทุนนั้นอาจมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต และการกระจายรายได้ให้มีความยุติธรรมมากขึ้น เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิพันธ์ ประทุมศิริ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ในการผลิตผักอบแห้งด้วยเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดอุตสาหกรรม ผลการศึกษาปรากฏว่าผู้ผลิตสามารถขายได้ในราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 92 บาท โดยเสียต้นทุนเงินสดกิโลกรัมละ 56.92 บาท ต้นทุนจำบังกิโลกรัมละ 9.46 บาท ซึ่งทำให้มีรายได้สุทธิเงินสดกิโลกรัมละ 35.00 บาทและรายได้สุทธิที่แท้จริงกิโลกรัมละ 25.26 บาท ส่วนการศึกษาอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (IRR) พบว่ามีค่าเท่ากับร้อยละ 17.44 บาท ซึ่งสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด ดังนั้นในการผลิตผักอบแห้งด้วยการใช้เครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์จึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งในการลงทุนเพราะได้รับผลคุ้มค่าทั้งทางเศรษฐศาสตร์ สังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

ไพบุญ พวงวัดโพธิ์ (2543: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของระบบการปลูกพืชบนพื้นที่สูง กรณีศึกษาบ้านป่าคาสุขใจ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าเมื่อกำหนดอัตราคิดลดร้อยละ 12 ต่อปี ระบบการปลูกพืชทั้งสามระบบให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าการลงทุน โดยมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มากกว่าศูนย์และมีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) มากกว่าหนึ่ง โดยเมื่อไม่คำนึงถึงต้นทุนการชะล้างพังทลายของดินแล้ว ระบบการปลูกพืชแบบพืชเดี่ยวจะให้ผลตอบแทนสูงที่สุด รองลงมาเป็นระบบการปลูกพืชไร่ระหว่างแนวไม้ยืนต้นโตเร็ว และระบบการปลูกพืชเดี่ยวจะให้ผลตอบแทนต่ำที่สุด อย่างไรก็ตามเมื่อนำการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของระบบการปลูกพืชทั้งสามระบบดังกล่าวโดยกำหนดให้รายจ่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 และขายได้ลดลงร้อยละ 25 ผลการวิเคราะห์จะพบว่าระบบการปลูกพืชทั้งสามระบบยังคงให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่าการลงทุนเช่นเดิม ยกเว้นระบบการปลูกพืชแบบพืชเดี่ยว ในกรณีที่คิดต้นทุนการชะล้างพังทลายของดินจะให้ผลตอบแทนไม่คุ้มค่าการลงทุน โดยมีมูลค่าปัจจุบัน (NPV) น้อยกว่าศูนย์ และมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (BCR) น้อยกว่าหนึ่ง สำหรับผลการศึกษาด้านทัศนคติพบว่าเกษตรกรตัวอย่างกว่าร้อยละ 80 ยอมรับระบบการปลูกพืชแบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยเหตุผลส่วนใหญ่เป็นเพราะการได้รับการส่งเสริมจากองค์กรมหาชนในพื้นที่ นอกจากนี้กว่าร้อยละ 87 ยังเห็นว่าการทำการเกษตรแบบอนุรักษ์ดินและน้ำเป็นสิ่งจำเป็นและพร้อม

ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมหรือดูงานเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบอนุรักษ์ดินและน้ำอีกด้วย จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่าเมื่อคำนึงถึงต้นทุนการชะล้างพังทลายของดินและต้นทุนทางอ้อมที่เกิดขึ้นแล้วระบบการปลูกพืชแบบพืชเดี่ยวซึ่งเป็นระบบการปลูกพืช แบบดั้งเดิมของเกษตรกรชาวเขา และจัดเป็นระบบการปลูกพืชแบบไม่อนุรักษ์ดินและน้ำไม่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง ควรณรงค์ให้เกษตรกรชาวเขาปลูกพืชด้วยระบบการปลูกพืชดังกล่าว ขณะที่ระบบการปลูกพืชไร่ระหว่างแถวไม่ย่นต้นโตเร็วและระบบการปลูกพืชแนวพืชแซม ซึ่งจัดเป็นระบบการปลูกพืชแบบอนุรักษ์ดินและน้ำมีความเหมาะสม สำหรับการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง ควรส่งเสริมให้เกษตรกรชาวเขาปฏิบัติกันมากขึ้นพร้อมกันนี้ก็ควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนเทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ สนับสนุนเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตไม่ผลเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับเกษตรกรชาวเขา และส่งเสริมอาชีพนอกภาคการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรชาวเขามีอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้สม่ำเสมอ

วรรษ บุญประเทือง (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษกับกะหล่ำปลีกระแสดหลักของเกษตรกรใน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 7,472.79 บาท หรือกิโลกรัมละ 2.70 บาท เป็นต้นทุนผันแปรร้อยละ 95.79 ต้นทุนผันแปรประกอบด้วย ค่าแรงงาน ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลงและสารกำจัดวัชพืช การปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,764.81 กิโลกรัม เกษตรกรได้รับราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.72 บาท ได้รายได้เฉลี่ยไร่ละ 13,033.51 บาท และได้กำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 5,560.72 บาท การปลูกกะหล่ำปลีกระแสดหลัก มีต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยไร่ละ 8,249.23 บาท หรือกิโลกรัมละ 2.64 บาท เป็นต้นทุนผันแปรร้อยละ 96.43 ต้นทุนผันแปรประกอบด้วย ค่าแรงงาน ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลงและสารกำจัดวัชพืช การปลูกกะหล่ำปลีกระแสดหลักได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,121.80 กิโลกรัม เกษตรกรได้รับราคาเฉลี่ยกิโลกรัมละ 4.28 บาท ได้รายได้เฉลี่ยไร่ละ 13,534.39 บาท และได้กำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 5,285.16 บาท จากการเปรียบเทียบระหว่างวิธีการปลูกกะหล่ำปลีสองวิธี แสดงให้เห็นว่า การปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีราคาเฉลี่ยและกำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่าการผลิต กะหล่ำปลีกระแสดหลัก ขณะที่ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าการปลูกกะหล่ำปลีกระแสดหลัก

อุกฤษณ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลคอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี พบว่าต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน เฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายใหญ่มีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 3,527 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 1,147 บาทต่อไร่และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 4,674 บาทต่อไร่ ต้นทุนการปลูก

อ้อยเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ย 4,625 บาทต่อไร่ ต้นทุนคงที่รวมเฉลี่ย 477 บาทต่อไร่ และต้นทุนรวมต่อไร่เฉลี่ย 5,003 บาทต่อไร่ โดยเกษตรกรรายเล็กมีต้นทุนผันแปรรวมเฉลี่ยมากกว่าเกษตรกรรายใหญ่ เนื่องจากค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน และค่าขนส่งมีอัตราสูง แต่เกษตรกรรายใหญ่จะมีต้นทุนคงที่มากกว่าเกษตรกรรายเล็ก เนื่องจากมีค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ และเครื่องจักรในอัตราที่สูงกว่าเกษตรกรรายใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 6,203 บาทต่อไร่ เกษตรกรรายเล็กมีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 5,714 บาท ทั้งนี้จากการศึกษาการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรพบว่าเกษตรกรรายใหญ่มีกำไรเฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,529 บาท และเกษตรกรรายเล็กมีกำไรเฉลี่ยเท่ากับ 611 บาท ต่อไร่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถัญญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานประจำปีของสหกรณ์ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และหาข้อมูลโดยการสังเกตจากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับฝ่ายจัดการสหกรณ์ และสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลี มีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในที่นี้คือ สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถัญญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้คือ สมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถัญญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด ในฤดูกาลผลิตเดือน พฤศจิกายน 2553 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2554 ทั้งหมดจำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการพูดคุยและขอข้อมูลทุติยภูมิที่สมาชิกได้จัดบันทึกไว้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบฟอร์มการบันทึกข้อมูลต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับฝ่ายจัดการสหกรณ์ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ และพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต เป็นต้น

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากรายงานประจำปี รายงานการสอบบัญชี ข้อบังคับ ระเบียบ รายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และข้อมูลจากเว็บไซต์ เป็นต้น

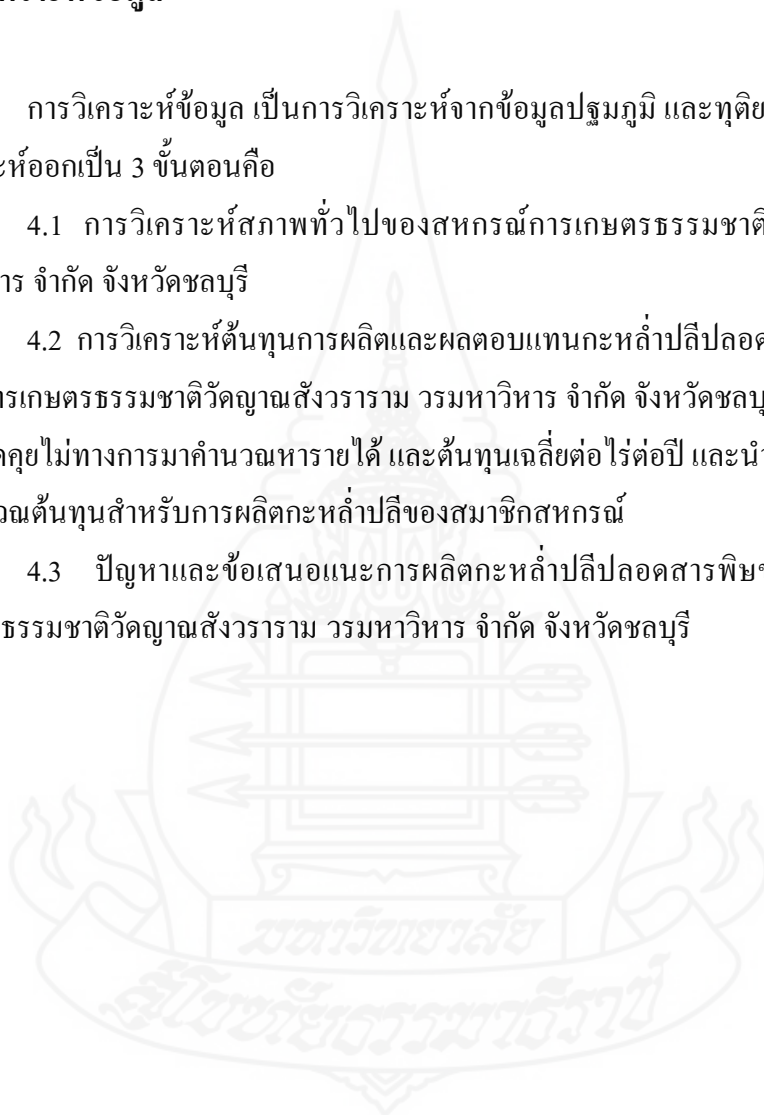
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิที่ได้มา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ขั้นตอนคือ

4.1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถุญานสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

4.2 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถุญานสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี โดยนำข้อมูลที่ได้จากการพูดคุยไม่ทางการมาคำนวณหารายได้ และต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่อปี และนำต้นทุนเฉลี่ยต่อไร่ที่ได้มาคำนวณต้นทุนสำหรับการผลิตกะหล่ำปลีของสมาชิกสหกรณ์

4.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถุญานสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี โดยการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รายงานประจำปีของสหกรณ์ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และหาข้อมูลโดยการสังเกตจากการ พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับฝ่ายจัดการสหกรณ์ และสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลี และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

1. สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี
2. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี
3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

1. สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด เริ่มก่อตั้งและจดทะเบียน เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2548 สำนักงานเลขที่ 107 หมู่ที่ 6 ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ชาวบ้านที่อยู่บริเวณพื้นที่ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร มีอาชีพปลูกผักสวนครัว กล้ายไม้ และมันสำปะหลัง กลุ่มชาวบ้านได้รวมตัวจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรจำนวนมาก ในพื้นที่ อำเภอบางละมุง ที่มีอาชีพปลูกผักส่งขายตลาด เมืองพัทยา และส่งตามโรงแรมใหญ่ๆ รอบบริเวณ เมืองพัทยา

ในปี 2548 ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรกรม วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีบทบาทเป็นสถานที่ฝึกอบรมเยาวชนเกษตรกร ภายในบริเวณวัด ญาณสังวราราม วรมหาวิหาร โดยมีสำนักงานบริหารการศึกษานอกโรงเรียนรับผิดชอบดูแล มี

ภารกิจ ในการศึกษาทดลองวิจัยด้านเกษตรธรรมชาติ ฝึกอบรม สาธิต และเผยแพร่ด้านเกษตรธรรมชาติ เป็นแหล่งศึกษาดูงานด้านเกษตรธรรมชาติให้แก่ประชาชนที่สนใจทั่วไป

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถัญญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกสหกรณ์เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระบบสหกรณ์ที่จะต้องเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิก โดยมีผลการดำเนินงานเปรียบเทียบระหว่างปีบัญชี 2551 – 2553

ตารางที่ 4.1 ผลการดำเนินงานปี 2551-2553

ลำดับที่	รายการ	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
1.	จำนวนสมาชิก	118	134	157
2.	ทุนเรือนหุ้น	90,250.00	157,100.00	209,100.00
3.	ทุนสำรอง	1,814.19	3,403.08	15,422.32
4.	ทุนอื่น ๆ	1,000.00	-	-
5.	เงินอุดหนุน โครงการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ	200,000.00	200,000.00	127,452.97
6.	ทุนดำเนินงานของสหกรณ์	734,386.86	1,055,881.96	1,252,241.75
7.	หนี้สินของสหกรณ์	631,848.05	1,003,908.12	855,012.31
8.	กำไรจากธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย		23,424.00	8,459.00
9.	กำไรจากธุรกิจสินเชื่อ	12,201.00	30,075.00	24,659.00
10.	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	10,737.60	18,723.26	17,647.85
11.	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	9,473.62	35,366.57	16,311.31

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น ปี 2552 เพิ่มจากปี 2551 และปี 2553 เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2551 จำนวน 734,386.86 บาท ปี 2552 จำนวน 1,055,881.96 บาท ปี 2553 จำนวน 1,252,241.75 บาท สาเหตุที่ทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น เนื่องจากการระดมเงินฝากจากสมาชิกและทุนเรือนหุ้นเพิ่มขึ้น ส่วนหนี้สิน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสหกรณ์ ในปี 2553 ลดลงจากปี 2552 และสหกรณ์มีกำไรสุทธิในปี 2551 จำนวน 9,473.62 บาท ปี 2552 จำนวน 35,366.57 บาท และปี 2553 จำนวน 16,311.31 บาท

2. การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถัญญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะวิเคราะห์จากการผลิตกะหล่ำปลีของสมาชิกเกษตรกรในหนึ่งรอบการผลิต (ระยะเวลาประมาณ 3-4 เดือน/รอบการผลิต) ผลการวิเคราะห์มีรายละเอียดดังนี้

1. ต้นทุนการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะมีต้นทุนดังนี้

ตารางที่ 4.2 ต้นทุนในการลงทุนปลูกกะหล่ำปลี

ลำดับ	ต้นทุนในการผลิตต่อไร่	จำนวนเงินเฉลี่ย(บาท)
1	ค่าแรงงานในการผลิต จำนวน 2 คนๆละ 10,000 บาท	20,000
2	ค่ารถไถพรวนดินยกร่อง	2,000
3	ค่าน้ำปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก 100 ถุงๆละ 20 บาท	2,000
4	ค่าเบ็ดเตล็ด เช่น น้ำยาไล่แมลง และพันธุ์พืช	1,000
รวมค่าใช้จ่าย		25,000

ที่มา : จากการสอบถามพูดคุยกับสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลี

จากตารางที่ 4.2 พบว่าในการลงทุนปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ ได้แก่ ค่าแรงงาน ค่ารถไถพรวนดิน ค่าน้ำปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และค่าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ รวมเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกกะหล่ำปลีต่อไร่เป็นเงิน 25,000 บาทจัดเป็นต้นทุนผันแปร ส่วนต้นทุนคงที่เป็นค่าใช้จ่ายที่ดินซึ่งเป็นของเกษตรกรจึงไม่นำมาคิด และรอบการผลิตกะหล่ำปลีเพียงระยะสั้นเท่านั้น

2. ผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์

เกณฑ์ที่ใช้วัดผลตอบแทนจากการผลิตในการศึกษานี้ขอใช้ผลผลิตต่อไร่ ราคาต่อกิโลกรัม รายได้ต่อไร่ กำไรสุทธิต่อไร่ จากการสอบถามพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับสมาชิกสหกรณ์ผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ จะมีรายได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 รายได้จากการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ

ลำดับ	รายละเอียด	จำนวน
1	ผลผลิตกะหล่ำปลี	1,600 กก./ไร่
2	ราคาขาย	20 บาท/กก.
3	รายได้จากการขายกะหล่ำปลี	1,600 X 20 = 32,000 บาท
4	กำไรสุทธิ	32,000 – 25,000 = 7,000 บาท

จากตารางที่ 4.3 พบว่าในการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะได้ผลผลิตต่อไร่จำนวน 1,600 กิโลกรัมต่อไร่ โดยเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะจำหน่ายราคากิโลกรัมละ 20 บาท ได้รับผลตอบแทนเป็นเงิน 32,000 บาทต่อไร่ และสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะมีกำไรจากการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจำนวน 7,000 บาทต่อไร่

จากสูตรการวิเคราะห์อัตราส่วนต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิต ดังนี้คือ

$$\begin{aligned}
 \text{B/C Ratio} &= \frac{\text{ผลตอบแทน}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} \\
 &= \frac{32,000}{25,000} \\
 &= 1.28 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

3. อัตราส่วนต้นทุนต่อผลตอบแทนการผลิต

$$\begin{aligned}
 \text{ผลตอบแทนการผลิต} &= \frac{\text{ปริมาณ} \times \text{ราคา}}{\text{ต้นทุนการผลิต}} \\
 &= \frac{1,600 \times 20}{25,000} \\
 &= \frac{32,000}{25,000} \\
 &= 1.28 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

4. การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกเกษตรกร เป็นการวิเคราะห์ผลผลิตที่จุดคุ้มทุนกับการวิเคราะห์ราคาจุดคุ้มทุน สำหรับจุดคุ้มทุนในที่นี้คือ จุดที่รายได้ทั้งหมดเท่ากับต้นทุนทั้งหมด ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามพูดคุยกับสมาชิกผู้ปลูกกะหล่ำปลีมาวิเคราะห์จุดคุ้มทุนของการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังนี้

1. ระดับผลผลิตคุ้มทุนเฉลี่ยต่อไร่

$$\begin{aligned} \text{คำนวณได้จาก} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)}}{\text{ราคาขาย(บาท/กก.)}} \\ &= \frac{25,000}{20} \\ &= 1,250 \end{aligned}$$

$$\text{ระดับผลผลิตคุ้มทุน} = 1,250 \text{ กิโลกรัม/ไร่}$$

2. ระดับราคาคุ้มทุน

$$\begin{aligned} &= \frac{\text{ต้นทุนทั้งหมด (บาท/ไร่)}}{\text{ผลผลิต (กก./ไร่)}} \\ &= \frac{25,000}{1,600} \\ &= 15.62 \end{aligned}$$

$$\text{ระดับราคาคุ้มทุน} = 15.62 \text{ บาท/กิโลกรัม}$$

ผลผลิตที่จุดคุ้มทุนของกะหล่ำปลีปลอดสารพิษอยู่ที่ 1,250 กิโลกรัม/ไร่ และระดับผลผลิต 1,250 กิโลกรัม/ไร่จะทำให้รายรับทั้งหมดเท่ากับต้นทุนทั้งหมด แต่ถ้าสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์ได้ผลผลิตต่ำกว่า 1,250 กิโลกรัม/ไร่ จะขาดทุนหรือมีกำไรสุทธิต่อไร่ต่ำกว่าศูนย์

สำหรับราคาคุ้มทุน เมื่อผลผลิตของกะหล่ำปลีปลอดสารพิษอยู่ที่ 1,250 กิโลกรัม/ไร่ ถ้าสมาชิกเกษตรกรของสหกรณ์ขายกะหล่ำปลีปลอดสารพิษได้ในราคา 15.62 บาทต่อกิโลกรัม รายรับจากการขายทั้งหมดจะเท่ากับต้นทุนทั้งหมด แต่ถ้าสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์ขายกะหล่ำปลีปลอดสารพิษได้ในราคาที่ต่ำกว่า 15.62 บาท/กิโลกรัม การผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษจะขาดทุน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัด ญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

3.1 ปัญหา

- 1) การผลิตกะหล่ำปลีจะมีศัตรูพืชที่รบกวนส่วนใหญ่จะเป็นหนอนที่เกิดจากผีเสื้อ ซึ่งเป็นพืชที่ต้องดูแลรักษามากกว่าการปลูกผักไม่ปลอดสารพิษ
- 2) การดูแลรักษามีขั้นตอนในการดูแลรักษามากกว่าการปลูกผักไม่ปลอดสารพิษ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงไม่นิยมปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ
- 3) การผลิตกะหล่ำปลีมักจะปลูกได้ในช่วงเวลาเดียวคือช่วงที่มีอากาศหนาวเย็น จะทำให้ได้ผลผลิตดี

3.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ผลผลิตต่อไร่ในการผลิตกะหล่ำปลีจะต้องระมัดระวังแมลงที่จะมารบกวนทำให้ในกระบวนการผลิตมีขั้นตอนที่จะต้องดูแลรักษามากกว่าการปลูกผักไม่ปลอดสารพิษ ซึ่งเกษตรกรของสหกรณ์ส่วนใหญ่ไม่นิยมปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษเพื่อจำหน่าย จะมีเกษตรกรที่ผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษเพียง 5 รายเท่านั้นที่ปลูกกะหล่ำปลี โดยส่วนใหญ่จะปลูกผักประเภทอื่นซึ่งมีรายได้มากกว่า
- 2) การผลิตกะหล่ำปลีจะต้องดูแลอย่างใกล้ชิดในเรื่องของแมลง ซึ่งไม่สามารถใช้สารเคมีได้ ทำให้สมาชิกยังผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษ เพราะในปัจจุบันผู้บริโภคสนใจในผักปลอดสารพิษมากกว่า และมีรายได้สูงกว่า ดังนั้น กลุ่มสมาชิกเกษตรกรของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จึงยึดแนวทางการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษกับผักปลอดสารพิษชนิดอื่น ๆ
- 3) ควรมีการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรสมาชิกของสหกรณ์หันมาปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษให้มากขึ้น เพราะได้มูลค่าต่อกิโลกรัมสูง นอกจากนั้นการปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษยังช่วยให้ดินเสื่อมโทรมน้อยลง และผู้บริโภคกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีความปลอดภัยด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี รูปแบบการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ ที่มุ่งศึกษาถึงสภาพทั่วไป ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยในการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากเอกสารที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน เช่น รายงานกิจการประจำปี เอกสารทางวิชาการ แนวคิดทฤษฎี การสอบถามพูดคุยกับสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลี โดยการศึกษาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์ ดังนี้

1. สรุปผล

1.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี ได้ดำเนินงานมาเป็นเวลา 6 ปี สหกรณ์มีจำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้น และมีผลการดำเนินงานที่มีกำไรทุกปีซึ่งเกิดจากการดำเนินธุรกิจในการให้สมาชิกถือหุ้นเป็นรายเดือน การรับฝากเงินจากสมาชิก การให้เงินกู้แก่สมาชิก และการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย โดยในปี 2551 มีกำไร 9,473.62 บาท ปี 2552 มีกำไร 35,366.57 บาท และปี 2553 มีกำไร 16,311.31 บาทจากยอดขาย/บริการ

1.2 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

การปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี มีต้นทุนไร่ละ 25,000 บาท และถ้าคำนวณเป็นต้นทุนต่อกิโลกรัม พบว่าการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีต้นทุนเฉลี่ยกิโลกรัมละ 15.62 บาท จากต้นทุนทั้งหมด แบ่งเป็นค่าแรงงาน จำนวน 20,000 บาท ค่ารถไถ่พรวน จำนวน 2,000 บาท ค่าน้ำย จำนวน 2,000 บาท และค่าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ จำนวน 1,000 บาท

การผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษได้ผลผลิตไร่ละ 1,600 กิโลกรัม สมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษขายได้ราคา กิโลกรัมละ 20 บาท มีรายได้ไร่ละ 32,000 บาท และกำไรสุทธิไร่ละ 7,000 บาท

จากการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนพบว่าถ้าสมาชิกเกษตรกรขายกะหล่ำปลีปลอดสารพิษได้ กิโลกรัมละ 15.62 บาท ผลผลิตที่ระดับคุ้มทุนจะอยู่ที่ 1,250 กิโลกรัมต่อไร่ การผลิตกะหล่ำปลีจะขาดทุนถ้าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่า 1,250 กิโลกรัม/ไร่

2. อภิปรายผล

2.1 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติ วัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี

จากการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าสมาชิกเกษตรกรผู้ปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษของสหกรณ์มีต้นทุนการผลิตไร่ละ 25,000 บาท มีผลผลิตไร่ละ 1,600 กิโลกรัม ขายได้ราคา กิโลกรัมละ 20 บาท มีผลตอบแทนไร่ละ 32,000 บาท และมีกำไรสุทธิไร่ละ 7,000 บาท และจากการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนพบว่าถ้าสมาชิกเกษตรกรขายกะหล่ำปลีปลอดสารพิษได้ กิโลกรัมละ 15.62 บาท ผลผลิตที่ระดับคุ้มทุนจะอยู่ที่ 1,250 กิโลกรัมต่อไร่ การผลิตกะหล่ำปลีจะขาดทุนถ้าผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่า 1,250 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งสอดคล้องกับบรรษัท บุญประเทือง (2550 : บทคัดย่อ) ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตกะหล่ำปลีปลอดสารพิษกับกะหล่ำปลีกระแสหลักของเกษตรกรในศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย จังหวัดเชียงใหม่จากการเปรียบเทียบระหว่างวิธีการปลูกกะหล่ำปลีสองวิธี แสดงให้เห็นว่า การปลูกกะหล่ำปลีปลอดสารพิษมีราคาเฉลี่ยและกำไรสุทธิเฉลี่ยสูงกว่าการผลิตกะหล่ำปลีกระแสหลัก ขณะที่ต้นทุนทั้งหมดเฉลี่ยต่อไร่ ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ และรายได้เฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าการปลูกกะหล่ำปลีกระแสหลัก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) สมาชิกเกษตรกรผู้ผลิตกะหล่ำปลีควรได้รับการอบรมที่ให้ความสำคัญกับความอุดมสมบูรณ์ของดินเพราะการใช้ประโยชน์ในที่ดินปีละหลาย ๆ ครั้งทำให้ดินเสื่อมโทรม

ดังนั้นเพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์และเป็นการเกษตรที่ยั่งยืนควรให้ความรู้และสนับสนุนให้สมาชิกเกษตรกรใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์อื่น ๆ ในปริมาณที่สัมพันธ์กับผลผลิตที่ออกจากไร่

2) ควรส่งเสริมให้สมาชิกเกษตรกรผลิตผักปลอดสารพิษให้มากขึ้นเพราะได้มูลค่าต่อกิโลกรัมสูง นอกจากนี้การผลิตผักปลอดสารพิษยังช่วยให้ดินเสื่อมโทรมน้อยลง และผู้บริโภคทะเล่าปลีหรือผักปลอดสารพิษมีความปลอดภัย

3) สหกรณ์ควรจัดหาตลาดรับซื้อพืชผักปลอดสารพิษจากสมาชิกให้มากขึ้นหรือสร้างเครือข่ายในการรวบรวมผักปลอดสารพิษเพื่อให้สมาชิกมีตลาดรองรับมากขึ้นจะส่งผลให้เกษตรกรมีทางเลือกในการจัดส่งผักปลอดสารพิษเพิ่มมากขึ้น

3.2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทะเล่าปลีปลอดสารพิษของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิญญานสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด จังหวัดชลบุรี ระหว่างปีบัญชี 2551 – 2553 โดยวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตทะเล่าปลีปลอดสารพิษ จึงขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรวิจัยเพิ่มในเรื่องของการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทะเล่าปลีปลอดสารพิษ และทะเล่าปลีไม่ปลอดสารพิษ
2. ควรวิจัยเพิ่มแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่ปลูกทะเล่าปลีปลอดสารพิษ กับกลุ่มที่ปลูกทะเล่าปลีไม่ปลอดสารพิษ โดยทดสอบความแตกต่างของต้นทุนเฉลี่ย ผลผลิตเฉลี่ย รายได้เฉลี่ย ราคาเฉลี่ย และกำไรสุทธิเฉลี่ย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2545) อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

..... (2545) คู่มือการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

..... (2550) การสหกรณ์ในประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์

จรินทร์ เทศวานิช “ทฤษฎีการผลิตและการประยุกต์” ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชา

เศรษฐศาสตร์การเกษตร เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-5 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2542

นิพันธ์ ประทุมศิริ (2540) การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ในการผลิตผัก

อบแห้งด้วยเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ขนาดอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บุญครอง ปทุมชาติพัฒน์. (2530) ต้นทุนและรายได้ของการปลูกกะหล่ำปลีในจังหวัดเชียงใหม่.

วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการบัญชี กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ไพบุญ พวงวัดโพธิ์ (2543) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของระบบการปลูกพืชบนพื้นที่สูง

กรณีศึกษาบ้านป่าคาสุขใจ อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วรชัย บุญประเทือง (2552) การวิเคราะห์เปรียบเทียบต้นทุน และผลตอบแทนในการผลิตกะหล่ำปลี

ปลอดสารพิษกับกะหล่ำปลีกระแสหลักของเกษตรกรใน ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

หนองหอย จังหวัดเชียงใหม่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวิถุณัฐวรราม วรมหาวิหาร จำกัด รายงานกิจการประจำปี

2551 – 2553

สมศักดิ์ เพียบพร้อม “ทฤษฎีต้นทุนการผลิตและการประยุกต์” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา

เศรษฐศาสตร์การเกษตร เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-5 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2542

อุกฤษฏ์ พงษ์วานิชอนันต์ (2552). การศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบล

ดอนเจดีย์ อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี ปีการเพาะปลูก 2550/2551. กรุงเทพฯ ฯ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

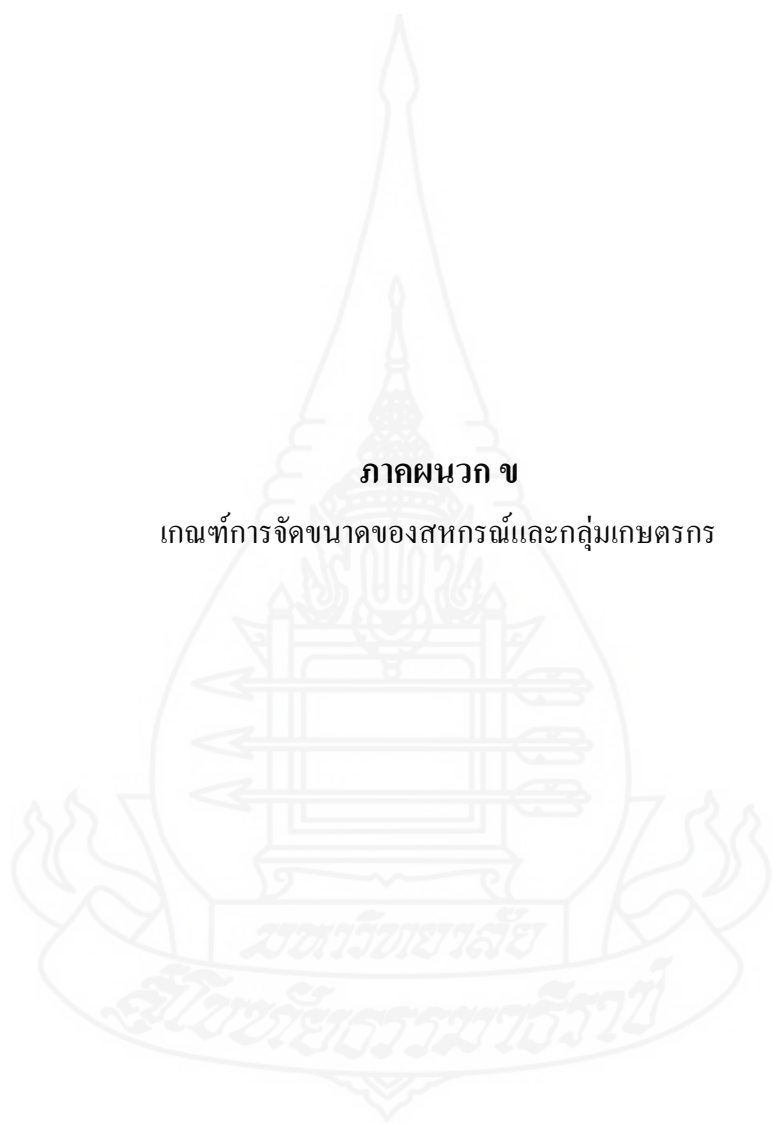
<http://www.chonburi.go.th> สืบค้นวันที่ 3 มิถุนายน 2554

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบฟอร์มต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ภาคผนวก ข

เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

เกณฑ์การจัดขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้วัดขนาดสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	
ทุนดำเนินงาน		รายได้ธุรกิจหลัก		สมาชิก			
ช่วงข้อมูล (หน่วย: บาท)	คะแนน (1)	ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (2)	ช่วงข้อมูล (หน่วย : บาท)	คะแนน (3)	ช่วง คะแนน (1)+(2)+(3)	ขนาด สหกรณ์/ กลุ่ม
0	0	0	0	0	0		
> 0 – 6,000	1	>0 – 5,000	1	1 – 28	1		
>6,000 – 30,000	2	>5,000 – 23,000	2	29 – 55	2	1 – 6	เล็ก
>30,000 – 145,000	3	>23,000 – 107,000	3	56 – 108	3	7 – 12	กลาง
>145,000 – 706,000	4	>107,000 – 500,000	4	109 – 213	4	13 – 18	ใหญ่
>706,000 – 3,440,000	5	>500,000 – 2,324,000	5	214 – 420	5	19 - 24	ใหญ่
>3,440,000- 18,760,000	6	>2,324,000- 10,807,000	6	421 – 828	6		มาก
>18,760,000- 81,760,000	7	>10,807,000- 50,262,000	7	829 – 1,633	7		
>81,760,000	8	>50,262,000	8	>1,633	8		

หมายเหตุ : การใช้เกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

- ผู้ใช้พิจารณาว่าสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ต้องการวัดขนาดนั้น มีช่วงทุนดำเนินงานรายได้ ธุรกิจหลักและจำนวนสมาชิกอยู่ในช่วงใดแล้วทำการให้ระดับคะแนนในแต่ละรายการ
- หากคะแนนรวมทั้ง 3 รายการ แล้วพิจารณาว่าคะแนนรวมตกอยู่ในช่วงของสหกรณ์ ขนาดใด ก็จะทราบขนาดของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรนั้นๆ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายสวาท สุขประเสริฐ
วัน เดือน ปีเกิด	14 พฤษภาคม 2477
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
ประวัติการศึกษา	ส่งเสริมการเกษตรบัณฑิต พ.ศ. 2548 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สถานที่ทำงาน	สหกรณ์การเกษตรธรรมชาติวัดญาณสังวราราม วรมหาวิหาร จำกัด
ตำแหน่ง	รองประธานกรรมการ

